

۶.

ایا داسې نورې کومې د ثبت چارې شته چې باید په پام کې یې ونیسیم؟

۷.

د تشبث مالیات څه شی دي؟

۸.

قراردادونه څه شی دي؟

۹.

زه باید په خپل تشبث کې قراردادونه څرنگه وکاروم؟

۱۰.

زه له خپل تشبث څخه د باندې نه څه ډول مشورې یا لارښوونې ته اړتیا درلودلی شم؟

۱۱.

څرنگه کولای شم چې د خپل تشبث لپاره مشوره او لارښوونه تر لاسه کړم؟

۱۲.

ولې باید زه د تشبث سندونه په بڼه توگه وساتم؟

۱.

د تشبث ثبتول څه شی دي او ولې باید زه خپل تشبث ثبت کړم؟

۲.

څرنگه خپل تشبث ثبت کړم؟

۳.

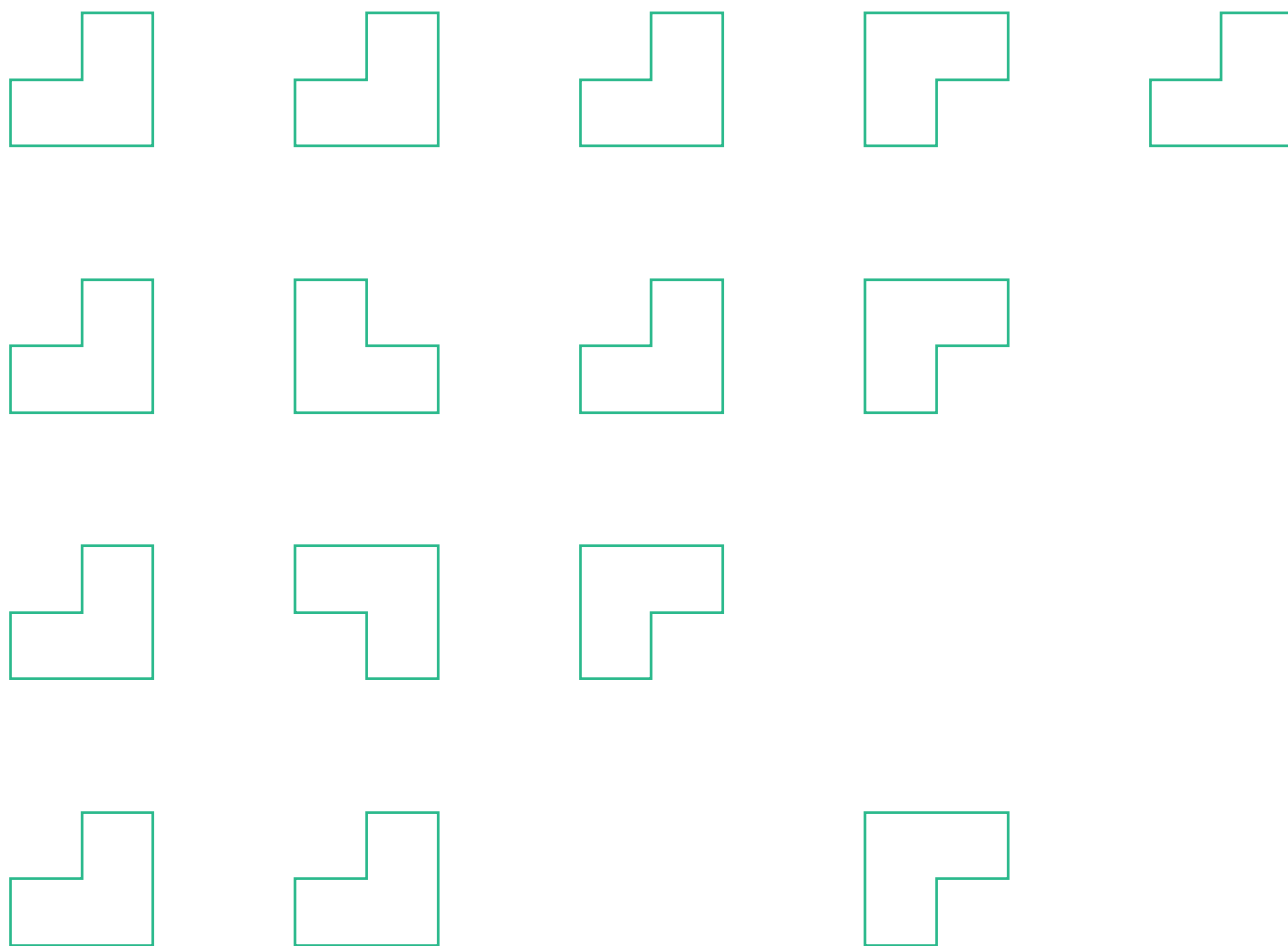
زما د تشبث د جوړښت حقوقي شرایط څه دي؟

۴.

د خپل تشبث تر ثبت وړاندې زه پر څه شي پوهیدو ته اړتیا لرم؟

۵.

زه څه ډول تصدیق لیک، لایسنس یا جواز ته اړتیا لرم؟

۱.
د تشبث ثبتول څه شی
دي او ولې باید زه خپل
تشبث ثبت کړم؟

د افغانستان د اساسي قانون له مخې، هر افغان يا بهرني تبعه چې په افغانستان کې سوداگريز فعاليت يا پانگونه کوي، بايد خپل ځانونه له افغان حکومت سره ثبت کړي. يعنی تاسې د افغانستان د قانون له مخې له حقوقي اړخه مکلف ياست تر څو خپل تشبث ثبت کړئ.

کله چې تاسې خپل تشبث ثبتوئ، تاسې د مستوفيت (د مالياتو دفتر)، د پانگونې او سوداگري وزارت مرکزي او لايټي دفترونو په څېر په ځايي، ولايتي يا ملي کچه دولتي سازمانونه خبروئ چې تاسې يو تشبث پيل کړی دی. د خپل تشبث د عمر په اوږدو کې، ستاسې ثبت يا راجسټريشن حکومت ستاسې له تشبث څخه باخبره ساتي او د بېلا بېلو کچو دولتي ادارو، همکاره تشبثونو او نړيوالو مؤسساتو سره اړيکو ټينگولو زمينه برابروي. په دې کې د مالياتو ورکړه، د خپل تشبث ثبت يا راجسټريشن ساتل، حکومتي مقررات مراعتول، له نورو شرکتونو سره د سوداگريزو چارو ترسره کول، د مالي ملاتړ ترلاسه کول، په سوداگريزو کاروباري نندارتونونو کې گډون او داسې نور راځي.

کله چې تاسې خپل تشبث ثبتوئ، نو په حقيقت کې تاسې يو ښکاره قانوني بنسټ رامنځته کوئ. دغه بهير ستاسې سوداگريز فعاليت او پانگونې ته رسميت وربخښي. تاسې د تشبث د ثبت چارې له اړونده باصلاحيته حکومتي ادارې، لکه د افغانستان د سوداگري او معنوي ملکيت د ثبت مرکز (ACBRIP)، سره د کار په ترسره کولو سره سر ته رسوئ. د خپل کاروبار ثبتول نه يوازې د افغانستان له قوانينو څخه متابعت کول دي، بلکې دا تاسې ته خونديتوب او حقونه هم درکوي. يو ثبت شوی تشبث کولای شي خپل سوداگريز نوم، سوداگريزه نښه (ټريډ مارک) يا اختراعات خوندي وساتي؛ د سوداگريزو فعاليتونو لپاره قانوني استازولي ولري؛ او خپل محصولات يا توليدات په کورنيو او نړيوالو بازارونو کې وپلوري. که څه هم د تشبث ثبت بهير سر ته رسول ښايي زيات کار او زيار ته اړتيا ولري، خو په اوږدمهال کې هغه تاسې ته ارزښتناکه خونديتوب، حقونه او درناوی دربخښي.

پدې اړه لا ډېر معلومات

کوچني او واره تشبثونه ښايي د غيررسمي فعاليت له کبله ځانونه راحت احساس کړي، خو په غيررسمي پاتې کېدو او له دولت سره د خپل تشبث د نه ثبتولو له کبله زيات شمېر زيانونه هم شته دي. له رسمي ثبت پرته د خپل کاروبار پر مخ وړل يو لږ اغېزې لري چې په لاندې ډول دي:

په ناقانونه توگه د تشبث فعاليتونه ترسره کول:

له رسمي ثبت پرته، تاسې خپل تشبث په ناقانونه توگه پر مخ وړئ. دا کار د قانون خلاف دی او کېدای شي تاسې تر قانوني تعقيب لاندې راشئ. دا نو بيا هغه خطر دی چې ښايي تاسې يې بيخي و نه غواړئ!

د برانډ محدوده پيژندنه او خونديتوب:

کله چې تاسې په غيررسمي توگه فعاليت ترسره کوئ، تاسې نشئ کولای د خپل تشبث د نوم يا برانډ د خپلولو ادعا وکړئ. د افغانستان حکومت د افغانستان د سوداگري او معنوي ملکيت د ثبت مرکز (ACBRIP) په دفتر کې د ثبت شويو سوداگريز نومونو، سوداگريزې نښو او معنوي ملکيت ساتنه کوي. د يوه غيررسمي تشبث په توگه، تاسې خپل نوم يا برانډ ثبتولای نه شئ. ستاسې برانډ به ناخوندي پاتې وي؛ هر څوک به وکولای شي چې ستاسې برانډ يا سوداگريز نوم يا نښان په اسانۍ سره نقل او په حکومت کې يې د خپل ځان لپاره ثبت کړي. که چيرته تاسې خپل نوم او برانډ ناخوندي پرېږدئ، نو په حقيقت کې تاسې خپل ځان د دې خطر د شونتيا پر وړاندې پرته له کوم محافظت پرېږدئ چې کوم بل کس راشي او ستاسې کاروبار ته ورته کاروبار پيل کړي او ستاسې د شرکت نوم وکاروي. په همدې ترتيب سره هغوی په اسانۍ سره کولای شي ستاسې له خوا په بازار کې واردمخه رامنځته شوی شهرت او نوم د خپل ځان کړي. دا کار ترسره کول به کټ مټ قانوني بڼه ولري ځکه تاسې پر وخت و نه کړای شو چې خپل شرکت ثبت کړئ!

د ملاتړ د تر لاسه کولو په خاطر محدود ظرفيت:

که چيرته تاسې کوم معتبر سوداگريز جواز و نه لرئ، نو د تبليغاتي اعلانونو نشر وکړئ، سوداگريز شريکياني، پانگه وال، حکومتي ادارې او تمويلوونکي سازمانونه ښايي له تاسې سره په کار کولو کې ستونزې ولري. غيررسمي تشبثونه د افغان حکومت يا تمويلوونکو سازمانونو له خوا چمتو کېدونکي مالي او تخنيکي ملاتړ څخه د گټه اخيستنې فرصتونه له لاسه ورکوي. رسمي ثبت تشبث ته قانوني هوښت وربخښي چې د يوه رسمي تشبث په توگه په رسميت د پېژندنې او له دغو سرچينو څخه د گټه اخيستنې لپاره اړين دی.

جغرافيايي محدوديتونه:

د يوه غيررسمي تشبث په توگه به ستاسې شتون احتمالاً تر هغې سيمې پورې محدود پاتې شي چيرته چې تاسې خپل کاروبار پيل کړی و. تاسې به ښايي د عين سوداگريز نوم په کارولو سره د افغانستان نورو ولايتونو ته د خپل فعاليت په غځولو کې له ننگوونو سره مخ شئ. که چيرته بيا هم تاسې دا کار کوئ، نو ښايي

تاسې د حكومتې چارواكو تر څار لاندې راشي. په همدې توگه، د ځمكې يا دفتر لپاره د ځاى چمتو كوونكي بنايي تاسې ته د تشبث د لايسنس له درلودلو پرته په كرايه باندې د خپل ځاى يا كور له دركولو څخه ډډه وكړي.

د پورونو د بېرته وركړې مالي وړتيا:

د خپل شركت د چلولو لپاره پيسو ته د لاسرسي وړتيا ستاسې د شركت د برياليتوب لپاره يو مهم لامل دى. بانگونه او مالي نهادونه د رسمي جواز نه درلودونكيو تشبثونو ته پور نه وركوي. د ورو پورونو د وركړې مؤسسې بنايي وگړو ته په فردي ډول پور وركړي، خو اندازه به يې ډيره كمه وي چې بنايي ستاسې د شركت د فعاليتونو د پر مخ وړلو لپاره بسنه و نه كړي.

هغه ملاحظات كوم چې بايد د ثبت پر مهال په پام كې ونيول شي:

په داسې حال كې چې په غيررسمي توگه د كاروبار پر مخ وړل زيانونه لري، تاسې بايد رسمي اقتصاد ته د ور نونتولو او د خپل كاروبار د ثبت اغېزې هم درك كړئ او هغه و ارزوئ. وړاندې تر دې چې د خپل كاروبار د ثبت په اړه پرېكړه وكړئ، ځينې مهم ټكي په پام كې ونيئ:

د حكومتې مالياتو د وركړې په اړه رپوټ وركول:

ټول كاروبارونه (تشبثونه)، هغه كه رسمي دي يا غيررسمي، بايد ماليات وركړي. د افغانستان پر عايداتو د مالياتو د قانون له مخې هر كاروبار يا شركت مكلف دى چې د خپلو عوايدو په اړه رپوټ وركړي، ماليات را ټول او بيا يې تاديه كړي، د لگښتونو په اړه رپوټ وركړي، كلنې بېلانس شېت تسليم او د هر ډول گټې پر سر ماليه وركړي.

خو، دا پوهه ترلاسه كول ډېره مهمه ده چې كه چيرې د تشبث له پيلولو وروسته تاسې هيڅ ډول عوايد يا فعاليت هم نه درلود، خو تاسې بايد د ماليې وزارت اړونده ادارو ته خپل نوبتي راپورونه وسپارئ. د قانون له مخې كه چيرته تاسې د عوايدو يا لگښتونو په اړه د رپوټ په وركولو كې پاتې راشئ، نو له مجازاتو سره به مخ شئ. له همدې كبله، كه چيرته تاسې د كاروبار د پيلولو په فكر كې ياست او لا مو تر اوسه پورې كوم خرڅلاو نه وي كړى يا هم په كوم سوداگريز فعاليت كې نه ياست ښكېل شوي، نو كولاى شئ پر دې غور وكړئ چې آيا د خپل تشبث ثبتولو ته اړتيا لرئ او كه څنگه. كه چيرته د خپل كاروبار د پيلولو په اړه ډاډمن نه ياست او يا هم په دې فكر كې ياست چې به راتلونكې كې به خپل كاروبار پيل كړئ، نو تر څو پورې چې پيل لپاره چمتو نه ياست د خپل تشبث د ثبت لپاره انتظار وكړئ. كه داسې و نه كړئ، نو بيا كه تاسې هېڅ خرڅلاو هم و نه لرئ، مكلف ياست چې خپل د مالياتو د وركړې راپورونه بشپړ كړئ.

كه څه هم د خپل شركت د ثبتولو يوه گټه دا ده چې تاسې كولاى شئ خپل كاروبار ته هغه نوم چې تاسې يې غواړئ، وټاكئ. دلته تاسې يوازې دا پرېكړه كولاى شئ چې كومه پرېكړه صحيح ده، خو كله چې مو خپل شركت ثبت كړ، نو بيا تاسې مكلف ياست چې د خپلو مالياتو د رپوټ د بشپړولو په برخه كې له خپلو مسووليتونو څخه باخبره واوسئ.

د برانډ ساتنه او حقوقي گټې يې:

رسمي تشبثونه يا شركتونه د خپل برانډ، معنوي ملكيت، د توليد د ډيزاين او سوداگريز نوم د ساتنې لپاره اړينه حقوقي پيژندگلوې لري. تاسې كولاى شئ دا د افغانستان د سوداگرۍ او معنوي ملكيت د ثبت مركز (ACBRIP) د معنوي ملكيت په څانگه كې ثبت او په دې سره نور خلك د خپل برانډ له كاپي كولو څخه منعه كړئ. كه چيرته نور كاروبارونه يا افراد په ناقانونه توگه ستاسې برانډ كاپي كوي، ستاسې سوداگريز لايسنس تاسې ته د قانوني گام اوچتولو فرصت دركوي. د سوداگريز لايسنس او ثبت شوي سوداگريز نوم د حقوقي خونديتوب پر مټ تاسې كولاى شئ چې خپل برانډ او كاروبار ته په ملي او نړيواله كچه پراختيا وركړئ.

سوداگريز ملاتړ او مشاركت:

د خپل شركت يا تشبث رسمي ثبت يا راجسټريشن به حكومت، تمويلوونكو موسساتو، پانگه والو او همكارو شركتونو ته اجازه وركړي تر څو ستاسې له تشبث سره سوداگريز فعاليتونه ترسره كړي، له تاسې څخه ملاتړ وكړي او له ستاسې محصولات وپيري.

د بېلگې په توگه، كله چې روبا مايار له درې كلن غيررسمي فعاليت وروسته خپل د لښتاتو شركت ثبت كړ، نوموړې د سيمه ييزو تشبثونو او تمويلوونكو موسساتو له خوا له هغې سره د كار كولو لوړه لېوالتيا احساس كړه. يوې سترې مغازې (سوپر ماركېټ) له هغې سره د لښتاتو د توليداتو د پېرلو داسې يوه تړون لاسليك كړ چې هغې ته يې نوموړې سوپر ماركېټ ته په دوامداره ډول د لښتاتو د توليداتو د رسولو زمينه برابره كړي. هغې له داسې يوې مرستندويه موسسې څخه د بسټه بندۍ يو كوچنى ماشين تر لاسه كړ، چې تر دې وړاندې يې د هغې شركت ته د رسمي جواز د نه لرلو امله د هر قسمه مالي يا تخنيكي مرستې له وركولو څخه ډډه كړې وه.

د خپل شرکت یا کاروبار د ثبتولو گټې بې شمېره دي. کله چې تاسې د ثبت د ثبتولو پرېکړه وکړئ، تاسې باید د خپل ثبت د لایسنس د ساتلو خپله وړتیا او لېوالتیا او د پلې کېدو وړ قوانینو رعایتول و ارزوئ.

نور قوانین:

د ثبت د ثبت له اړتیاوو برسېره، افغان دولت نور ډیر نافذه قوانین لري چې په افغانستان کې سوداگریزې او د پانګه اچونې چارې تنظیموي. یو شمېر قوانین چې ستاسې د سازمانونو د فعالیتونو د ترسره کولو پر څرنگوالي اغېزه اچولای شي په لاندې ډول دي:

- پر عوایدو د مالیاتو قانون
- د کار قانون
- د محدودالمسئولیته شرکتونو قانون
- د سوداګرۍ قانون
- د سوداګریزو قراردادونو او د ملکیتونو د پلور قانون
- د مشارکت قانون
- د نادولتي سازمانونو قانون

د یادولو وړ ده چې دا قوانین ډیر اوږده دي او تاسې نه شئ کولای دا ټول قوانین یاد کړئ، خو، باید پوه واوسئ چې د سوداګریزو چارو د پرمخ بیولو اړونده دغه برخې د دغو قوانینو په رڼا کې تنظیمېږي. د لازياتو معلوماتو لپاره د حقوقي چارو له یوه کارپوه څخه مرسته وغواړئ یا له یوه دباورور سلاکار یا لارښود سره خبرې وکړئ.

په دې برخه کې کارول شوي اصطلاحات او تعریفونه يي

د عوایدو او لګښتونو شرحه (بیلانس شپټ) - له یوه مالي سند څخه عبارت دی چې تاسې ته معلومات درکوي چې تاسې په یوه ځانګړي وخت کې په ثبت کې څومره پیسې لرئ او کومه اندازه پیسې پورې یاست.

سوداګریز نوم/نښان (براند) - له یوه ځانګړي نښې (سمبول)، نښان (لوگو) یا نوم څخه عبارت دی چې سازمانونه یې په بازار کې د خپلو تولیداتو له نورو تولیداتو څخه د جلاوالي په موخه کاروي

فکري/معنوي ملکیت - له نظرونو، مفکورو یا اجراتو څخه عبارت دی چې خصوصاً په یوه شخص یا ثبت پورې اړه لري او له اجازې پرته یې د نورو له خوا کارول ممنوع وي.

پانګه اچوونکي - له یوه شخص یا سازمان څخه عبارت دي چې یوه بل شخص یا شرکت ته په دې موخه پیسې یا سرچینې چمتو کوي چې د اړونده شخص یا سازمان چېرته چې دوی پانګونه کړي، په بري (مالي گټه) کې ونډه ولري.

محدودالمسئولیته شرکت (ایل ایل سي/LLC) - د همکارۍ او شرکت ترمنځ د سوداګرۍ له مخلوط شکل څخه عبارت دی چې تاسیس یې د مسئولیت د خونديتوب په موخه صورت نیسي.

عايد - له هغه پیسو څخه عبارت دی چې عموماً کاروبار ته د توکو یا خدماتو له پلور څخه راځي.

سوداګریز نښان - له یوې نښې، ډیزاین یا وینا څخه عبارت دی چې عموماً د یوه مشخص تولید یا خدمت د سرچینې په توګه د پېژندل کېدو وړ وي. د سوداګریزو نښانونو څښتنان وګړي، سوداګریز سازمانونه یا بل هر ډول حقوقي نهادونه کېدای شي.

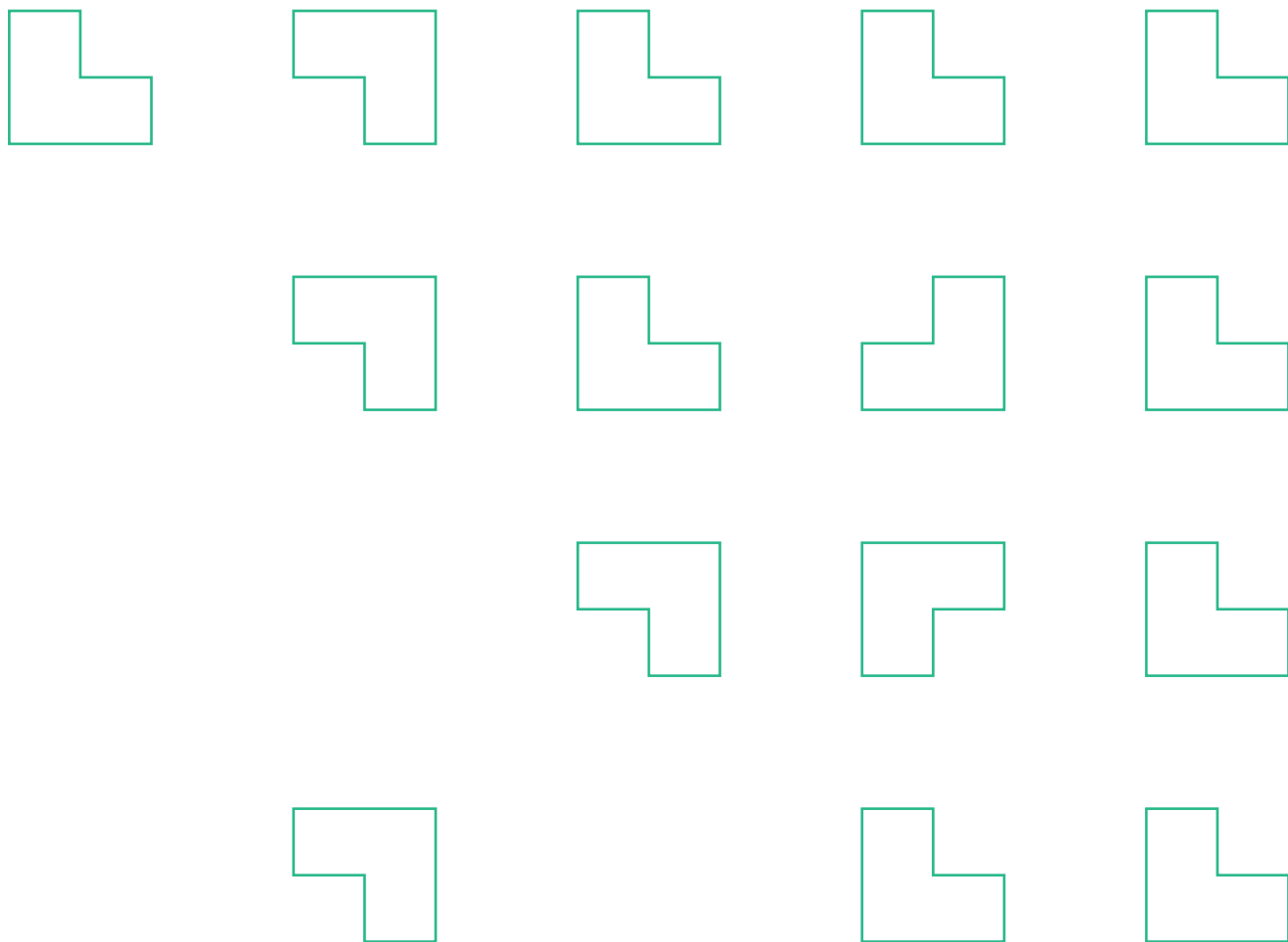
د دې موضوع په تړاو د لازياتو معلوماتو لپاره لاندې موارد وگورئ:

- زه څنگه خپل تشبث ثبت کړم؟ ۲. د تشبث پړاو وونه - د تشبث رسمي کول
- زما د تشبث د جوړښت حقوقي مقتضيات کوم کوم دي؟ ۲. د تشبث پړاو وونه - د تشبث رسمي کول
- مخکې له دې چې خپل تشبث ثبت کړم، په کومو شيانو بايد پوه شم؟ ۲. د تشبث پړاو وونه - د تشبث رسمي کول
- آيا د ثبت نور موارد هم شته چې زه يې بايد په پام کې ونيسم؟ ۲. د تشبث پړاو وونه - د تشبث رسمي کول
- د تشبث ماليات کوم کوم دي؟ ۲. د تشبث پړاو وونه - د تشبث رسمي کول

د لاسرسۍ وړ اضافي سندونه

د تشبث د ثبت د بهير د چارو د ترسره کولو چارټ

له تشبث څخه د ملاتړ اړونده د افغان حکومت ماخذونه

۲.

زه څنگه خپل تشبث ثبت کړم؟

د تشبث د جواز د ترلاسه کولو بهیر نسبتاً ساده دی. شونې ده چې ستاسې د تشبث بڼه، سکتور، او د فعالیت ډول به د لایسنس د ترلاسه کولو د پراوونو شمېر باندې اغېزه وکړي چې تاسې به یې د یوه تشبث د لایسنس د ترلاسه کولو لپاره سر ته رسوئ.

د تشبث د لایسنس د صادرولو واک درلودونکي دوه لوی بنسټونه دي چې تاسې ته په اقتصادي ډگر کې د یوه وټه ییز تشبث په توګه په رسمي ډول د فعالیت د ترسره کولو اجازه درکوي. په دغو بنسټونو کې لاندې ادارې شاملې دي:

- د افغانستان د تشبث د ثبت او معنوي ملکیت اداره (ACBRIP)
- ښاروالی لکه د کوچنیو تشبثاتو لپاره د کابل ښاروالي

په یو شمېر ښاروالیو کې د خورا کوچنیو تشبثاتو د ثبت چارې سر ته رسول کېږي چې اړونده تشبثات فعالیتونه ترسره کوي. د بېلګې په ډول، په کابل ښار کې د هټیو څښتنان یا کوچني پرچون پلورونکي خپل د کاروبار لایسنس له کابل ښاروالی څخه ترلاسه کوي ځکه چې د دغو هټیو حجم او د عملیاتو کچه یې ډیره ټیټه ده. که څه هم تاسې د افغانستان د سوداګرۍ او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) سره هم خپل کوچنی تشبث ثبتولای شئ، دا اداره عموماً هغه لایسنسونو ته رسېدنه کوي چې ښايي تر یوه اندازه رسېدلي تجربه لرونکي تشبثونه ورته اړتیا ولري، لکه د وارداتو او صادراتو لایسنس ورکول. حکومت په پام کې لري چې د تشبثاتو د ثبت د وروستۍ او یوازینۍ مرجعې په توګه د افغانستان د سوداګرۍ او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) وساتي چېرته چې نورې حکومتي ادارې به د تشبث د ثبت لپاره د یو ځلي مراجعې د ادارې په توګه د افغانستان د سوداګرۍ او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) څخه خدمات وړاندې کوي.

یو شمېر نورې تخصصي ادارې شتون لري چې تاسې ورته باید د خپل تشبث ډول ته په کتنې سره مراجعه وکړئ. تاسې باید له یو شمېر حکومتي ریاستونو یا ادارو سره خپل تشبث ثبت کړئ. د بېلګې په ډول، که تاسې یوه رستورانټ فعالول غواړئ، تاسې باید د خپل تشبث د ثبت چارې د افغانستان د سوداګرۍ او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) کې پیل کړئ، خو مخکې له دې چې د افغانستان د سوداګرۍ او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) تاسې ته د تشبث لایسنس صادر کړي، تاسې مکلف یاست چې له عامې روغتیا وزارت او ځایي ښاروالی څخه یو اضافي جواز ترلاسه کړئ. په ورته ډول، د انټرنیټي خدمتونه وړاندې کوونکي مکلف دي چې د مخابراتي خدمتونو د تنظیم ادارې (اترا) څخه اضافي جواز ترلاسه او جلا فیس تادیه کړي. د تشبثاتو او له یوې جلا حکومتي ادارې څخه د جواز د ترلاسه کولو اړتیا اضافي بېلګې لاندې ورکړل شوې دي:

- د بهرنیو اسعارو د راکړې ورکړې لایسنس - د افغانستان بانک
- خصوصي روغتون - د عامې روغتیا وزارت
- خصوصي ښوونځی - د پوهنې وزارت
- د فلم جوړولو شرکت - د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت
- خصوصي مطبوعه - د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت
- ټرانسپورټي شرکت - د ټرانسپورټ او ملکي هوايي چلند وزارت
- زیارتي او توریستي شرکت - د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت

ستاسې د تشبث سکتور جونوي چې تاسې باید له کومې حکومتي ادارې څخه جواز ترلاسه کړئ. خو هر ډول تشبث اضافي لایسنسونو او ثبت ته اړتیا نه لري. د بېلګې په ډول، د دولتي او نادولتي مؤسساتو لپاره د بازار د څېړنې شرکت هیڅ ډول اضافي جواز ته اړتیا نه لري، بس هماغه د افغانستان د سوداګرۍ او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) څخه د تشبث د لایسنس ترلاسه کول بسنه کوي. تاسې کولای شئ د هغو ثبتونو او لایسنسونو پر بنسټ خپلې څېړنې ترسره کړئ چې ستاسې د ځانګړي ډول تشبث لپاره اړین دي.

پدې اړه لا ډېر معلومات

کله چې تاسې یو تشبث پیلوئ، تاسې ته یوه وټه ییز سازمان وټیل کېږي. یعنی تاسې له خپل اقتصادي فعالیت څخه ګټه ترلاسه کولای شئ. دا د مؤسساتو له نورو ډولونو څخه توپیر لري، لکه نا وټه ییز (غیرانتفاعي) نهادونه چې د قانوني فعالیت په موخه تنظیمي مقتضیات پوره کوي خو ګټه نه شي کولای. دا په نادولتي مؤسساتو یادېږي او خپله مؤسسه په اقتصاد وزارت کې ثبتوي. د حقوقي بنسټونه یو بل ډول له اتحادیو یا شبکو څخه عبارت دي چې ټولنیز سازمانونه دي چې موخه یې ګټه ترلاسه کول نه دي.

لومړی پړاو: څېړنه

د خپل تشبث ثبتول نه دا چې د دولت له خوا یوه حقوقي التزام دی بلکې تاسې لپاره د سوداګرۍ یوه مهمه پرېکړه هم ده. د هر ډول مهم سوداګریز فعالیت په څېر، تاسې باید مخکې له مخکې یو څه اندازه څېړنه ترسره کولو لپاره چمتووالی ونیسئ. څېړنه باید دا موارد تر پوښښ لاندې راولي: د خپل تشبث اړخونه په گوته کول چې د ثبت د اړینو مواردو ډول اغېزمنوي (لکه د تشبث سکټور، ځای او نور)؛ د خپل تشبث د نوم، برانډ، او جوړښت په اړه پرېکړه کول؛ د ثبت د چارو د پیلولو بهیر په گوته کول. کله چې دا څېړنه سر ته ورسېده، تاسې به په راتلونکي پړاو کې د ورکړل شویو پرېکړو د ترسره کولو وړتیا ولري.

دویم پړاو: د تشبث د نوم غوره کول

تاسې باید د خپل تشبث نوم ثبت کړئ تر څو کوم بل تشبث یې و نه کاروي. هغه نوم ډیر مهم دی چې تاسې خپل تشبث لپاره غوره کړی دی ځکه دا هغه شی دی چې احتمالي او موجوده مشتریان به یې په یاد لري او ستاسې له تشبث سره نښلي. مخکې له دې چې تاسې د لایسنس د صدور دفتر ته مراجعه وکړئ، د تشبث لږ تر لږه ۱۰ نومونو یو نوملړ ولیکئ چې ستاسې په اند ستاسې د تشبث لپاره به ګټور او مناسب وي. زیاتره وخت د تشبث نوم چې یوه متشبته یې خونبوي، مخکې له مخکې یو بل چا خپل کړی وي. تاسې داسې نوم نه شی ثبتولای چې یوه شخص یا شرکت پورې اړه لري. د دې لپاره چې وګورئ چې ستاسې غوره کړی نوم بل چا اخیستی او که نه، تاسې باید د افغانستان د سوداګرۍ او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) وپیاوړه (WWW.ACBR.GOV.AF) کې لټه وکړئ. که تاسې یو ورته نوم وګورئ تاسې له دې نوم څخه د خپل تشبث لپاره ګټه نه شی اخیستلای. یوه بله لاره هم شته دی او هغه دا ده چې تاسې د افغانستان د سوداګرۍ او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) په دفتر کې هم کنټلای شی تر څو ډاډ ترلاسه کړئ چې د تشبث نوم تاسې کارولای شی او که څنګه.

کله چې تاسې د تشبث لایسنس ترلاسه کړ، تاسې خپلو تولیداتو یا خدمتونو ته ځانګړي کړي خپل نومونه هم ثبتولای شی. د بېلګې په ډول، سارا د کیک او کلچو د جوړولو کاروبار پیل کړل او خپل د کیک او کلچو پخلنځي نوم یې د «کابل کیک او کلچه پخلنځی» -- په نوم ثبت کړ. هغې د کیک یو ځانګړی ډول جوړ کړ چې هغې د «کابل ځانګړی کیک» باله. سارا وپتېيله چې د «کابل ځانګړی کیک» نوم هم ثبت کړي تر څو نورې کیک او کلچه جوړونکي همدغه نوم چې نوموړې یې د خپل تولید لپاره کاروي، و نه کارولای شي.

درېم پړاو: د حقوقي جوړښت غوره کول

دا غوره کول اهمیت لري چې آیا تاسې خپل شرکت د فردي مالکیت په توګه ثبتول غواړئ که د ملګرتوب پر بنسټ. که تاسې سوداګریز ملګری لری چې ستاسې په شرکت کې ونډه لري، تاسې باید د محدودالمسئولیته ملګرتوب لایسنس ترلاسه کول غوره کړئ. که تاسې د خپل تشبث یوازینی څښتن یاست، تاسې د فردي مالکیت لایسنس ترلاسه کړئ.

څلورم پړاو: د ځای غوره کول

تاسې د خپل شرکت لپاره د یوه ثبت شوي دفتر په درلودلو مکلف یاست. د افغانستان د سوداګرۍ او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) له تاسې څخه د تشبث د ثبت پر مهال ستاسې د تشبث د پټي ثبوت غواړي. تاسې کولای شی یو ځای په کرایه ونیسئ، له خپلې ودانۍ څخه ګټه واخلي، یا د ګډ کاري ځای ودانۍ څخه خپل فعالیت پر مخ بوځئ؛ سره له دې هم د ثبوت په توګه د منلو وړ ځای معلومه پټه ادرس ښودل ډیر پر ځای ګام دی. باوري کړئ چې تاسې داسې ځای غوره کړئ چېرته چې تاسې به د خپل تشبث چارې پر مخ وړئ. وروسته د تشبث پټه بدلول ښایي د فیس د ورکړې لامل وګرځي. نو له دې کبله ښه به دا وي چې تاسې د تشبث د ثبت پر مهال سمه پټه غوره کړئ.

پنځم پړاو: د تشبث د اړیکو د معلوماتو غوره کول

تاسې د خپل ځان او د خپلو احتمالي همکارانو (شریکانو) د هوښیت په باره کې د قانوني او کره معلوماتو په چمتو کولو مکلف یاست. همداراز، د لایسنس صادرولکې اداره له تاسې څخه ستاسې د تشبث د ټیلیفون شمېرو او د اړیکو د معلوماتو د چمتو کولو غوښتنه کوي. د اړیکو معلومات د دولتي مامورینو له خوا د رسمي ګټه اخیستنې په موخه د لایسنس د صادرولو د ادارې په دیتابیس کې ثبتېږي. زیاتره متشبثین د تشبث د جلا ټیلیفون شمېرې، برېښنالیک پټي، او ټولنیزو رسنیو (خواله رسنیو) د حسابونو په درلودلو سره د اړیکو خپل شخصي او سوداګریز معلومات له یوه بل څخه جلا جلا ساتل خونبوي.

شپږم پړاو: د اړینو سندونو برابرول

تاسې باید اسناد برابر کړئ چې ستاسې هوښیت، د تشبث پټه، د ونډه والو عمر، د مالیه ورکونکي د پیژندنې شمېره، او نور مهم معلومات، چې د لایسنس صادرولکې اداره یې اړین بولي، څرګندوي. له تاسې سره د سندونو په برابرولو کې د مرستې په موخه، د لایسنس صادرولکې ادارې ته له مراجعې څخه وړاندې، باوري کړئ چې لاندې سندونه چمتو په لاس ولری:

- د ونډه وال (والو) نومونه، لکه څرنگه چې په تذکره یا پاسپورټونو کې لیکل شوي دي
- د ونډه والو عمرونه باید لږ تر لږه ۱۸ کاله وي

- د تشبث ځانگړی نوم چې یو بل فرد یا شرکت مخکې له مخکې اخیستلی نه وي
- د پټې ثبوت لکه د اجاره دار تړون، د ملکیت قبالة یا بل ورته سند
- اصلي سندونه چې د ماليې وزارت له خوا صادر شوي د مالیه ورکوونکي په توگه ستاسې د ماليې د ورکړې د پېژندنې شمېره ولري چې دولت ته د تادیه کېدو وړ هیڅ ناتادیه شوي مالیات د باقیاتو په توگه و نه لري
- ستاسې د شرکت اساسنامه که چېرې تاسې د یوه محدودالمسئولیته شرکت په توگه خپل تشبث ثبتول غواړئ
- د هر ونډه وال ۴ عکسونه
- د دولت د هرې اړونده ادارې له خوا سکټوري جوازونه په هغه مواردو کې چې د تطبیق وړ وي
- په ټاکلي بانک کې د لایسنس د فیس د تادیاتو رسید
- د سلا مشورې او د حقوقي شرکتونو لپاره د ونډه والو له جملې څخه د یوه تن تحصیلي سندونه

قضیې ته په کتنې سره د اړینو سندونو نوملړ ښایي توپیر ولري، خو پورته یاد سندونه یوه ښه پیلامه کېدای شي.

اوم پړاو: د لایسنس صادروونکې مرجعې ته مراجعه کول

کله تاسې د اړینو سندونو برابرول سرته ورسول، تاسې باید د خپل تشبث د ثبتولو لپاره په کابل کې د افغانستان د سوداگرۍ او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) مرکزي دفتر او په نورو ولایتونو کې د همدې ادارې سیمه ییزو دفترونو ته ورشئ. که تاسې په داسې یوه ولایت کې خپل فعالیتونه ترسره کوئ چېرته چې د افغانستان د سوداگرۍ او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) دفتر نه لري، تاسې کولای شئ د خپل شرکت د ثبتولو لپاره د تشبث ځای ته تر ټولو نژدې ولایتي دفتر ته مراجعه وکړئ. اړونده دفتر ته په مراجعه کولو او د خپلو سندونو په ښودلو سره، دفتر ستاسې سندونه گوري او تاسې ته د پاتې بهیر د سر ته رسولو په برخه کې لارښوونه کوي.

اتم پړاو: د مالیه ورکوونکي د پېژندنې شمېره (TIN) ترلاسه کول

د مالیه ورکوونکي د پېژندنې شمېره د تشبثاتو له خوا د کارونې په موخه د دولت له لوري هغه مهال ټاکل کېږي کله چې تشبث د بانکونو او ځایي دولتي ادارو په څېر دولتي یا نورو ادارو ته د مالیاتو د تادیې، د فورمو د سپارلو، د بانکي حساب د پرانیستلو او داسې نورو مواردو په څېر چارو لپاره معلومات چمتو کوي. فردي څښتنان د خپلو تشبثاتو لپاره د مالیه ورکوونکي د پېژندنې له خپلې انفرادي شمېرې څخه گټه اخیستلای شي خو د تشبث د نورو ډولونو لپاره، لکه محدودالمسئولیته شرکت، تشبث باید د خپلو ونډه والو د مالیه ورکوونکي د پېژندنې شمېرې پرته د مالیه ورکوونکي د پېژندنې جلا شمېره ولري. په یاد ولرئ چې تاسې د مالیه ورکوونکي د پېژندنې شمېره له ماليې وزارت څخه ترلاسه کوئ او ستاسې د مالیه ورکوونکي د پېژندنې شخصي شمېره د کتلو لپاره اړینه ده چې آیا تاسې دولت ته د تادیې وړ کومه مالیه پرې کول پر غاړه لرئ او که څنگه؟

نهم پړاو: د خپل تشبث د لایسنس جزئیات کتل

کله چې تاسې د افغانستان د سوداگرۍ او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) له خوا اړین گړخول شوي بهیرونه سرته ورسوئ، تاسې ته به ستاسې د تشبث د لایسنس یوه ناتائید شوی نقل د کره کتنې په موخه درکړل شي. مخکې له دې چې تاسې دا تائید کړئ، تاسې باید د خپل تشبث نوم، د خپل او د خپل شریکياني د نومونو د هجاگانو او نورو جزئیاتو کره توب ډاډمن کړئ. کله چې تاسې د لایسنس محتوا تصویب کړه، دفتر به تاسې لپاره د تشبث د اعتبار وړ لایسنس چاپ او ستاسې په واک کې به یې درکړي.

دا لایسنسونه لږ تر لږه د یوه کال لپاره د اعتبار وړ وي. تاسې کولای شئ د یوه تشبث لایسنس خپلو مالي وړتیاوو او د خپل تشبث د لایسنس د اعتبار وړ ساتلو کې لېوالتیا ته په کتنې سره د یوه، دوه یا درې کلونو لپاره بیا نوی کړئ.

د یوه تشبث د ثبتولو بهیر په ښه توگه د درک کولو لپاره، د دې پوښتنې د وسیلو په برخو کې د تشبث د ثبت د بهیر جریان ته مراجعه وکړئ.

په دې برخه کې کارول شوي اصطلاحات او تعریفونه يي

محدودالمسئولیته شرکت (ایل ایل سي/LLC) - د همکارۍ او شرکت ترمنځ د سوداگرۍ له مخلوط شکل څخه عبارت دی چې تاسیس یې د مسئولیت د خوندیتوب په موخه صورت نیسي.

گټه - د پیسو مثبت اندازه چې له عاید څخه د لگښتونو له گړخولو وروسته پاتې کېږي.

ونډه وال - له هر هغه شخص، شرکت یا ادارې څخه عبارت دی چې د یوه شرکت په پانگه/شتمنی کې لږ تر لږه د یوې ونډې ملکیت ولري.

فردی مالکیت - له داسې یوه تشبث څخه عبارت دی چې ځښتن او چلوونکی یې یو تن وي په داسې حال کې چې د تشبث او ځښتن ترمنځ یې هیڅ توپیر نه کېږي.

د مالیه ورکوونکي د پېژندنې شمېره - د مالیه ورکوونکي د پېژندنې شمېره د تشبثاتو له خوا د کارونې په موخه د دولت له لوري هغه مهال ټاکل کېږي کله چې تشبث د بانکونو او ځایي دولتي ادارو په څېر دولتي یا نورو ادارو ته د مالیاتو د تادیبې، د فورمو د سپارلو، د بانکي حساب د پرانیستلو او داسې نورو مواردو په څېر چارو لپاره معلومات چمتو کوي.

؟ د دې موضوع په اړه د لازياتو معلوماتو لپاره لاندې مواردو ته مراجعه وکړئ:

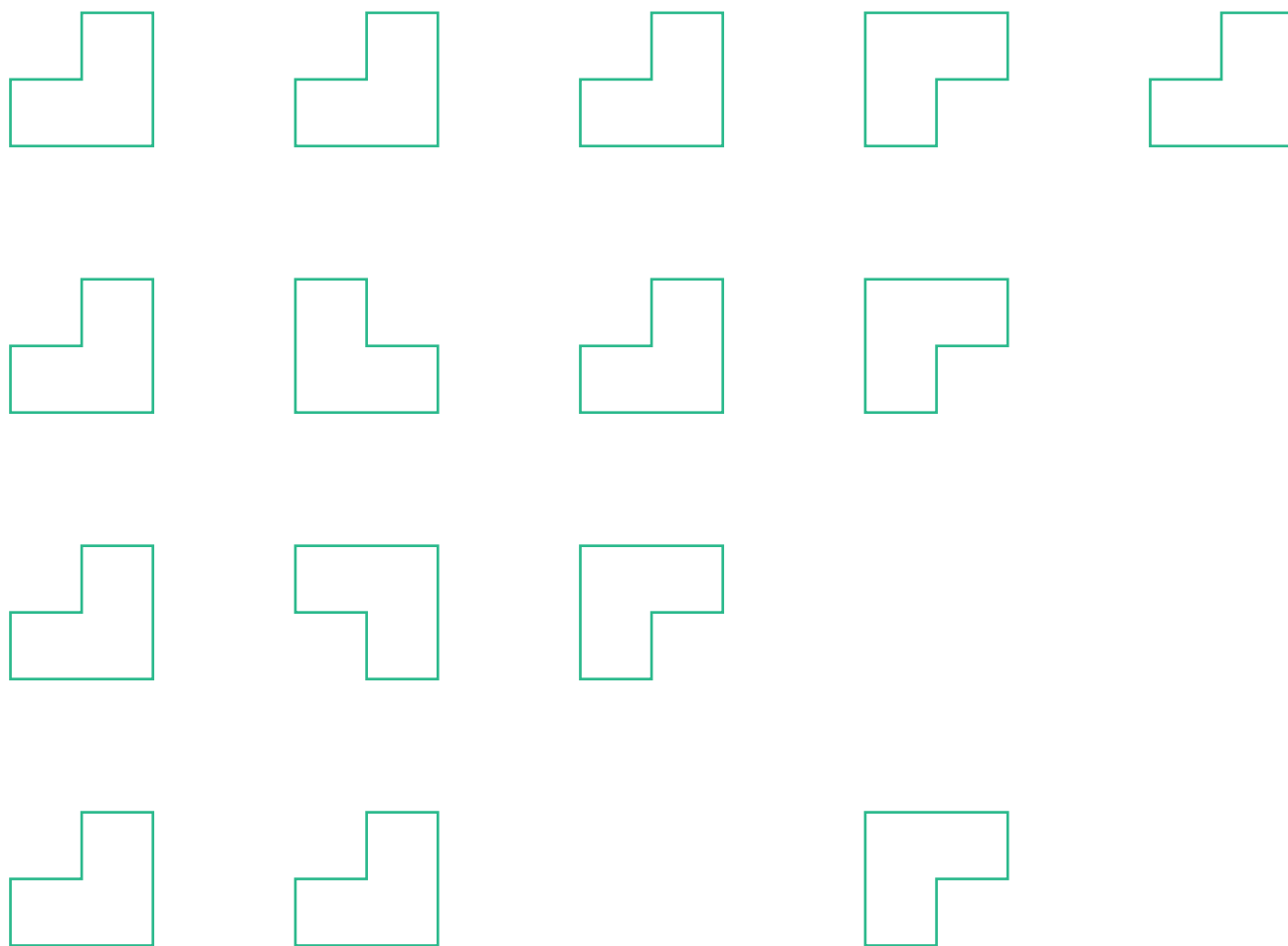
- د تشبث ثبت څه شی دي او ولې باید زه خپل تشبث ثبت کړم؟ ۲. د تشبث پرا وونه - د تشبث رسمی کول
- زما د تشبث د جوړښت لپاره حقوقي مقتضیات کوم کوم دي؟ ۲. د تشبث پرا وونه - د تشبث رسمی کول
- مخکې له دې چې خپل تشبث ثبت کړم، په کومو شیانو باید پوه شم؟ ۲. د تشبث پرا وونه - د تشبث رسمی کول
- زه کومو تصدیق پاڼو، لایسنسونو یا جوازونو ته اړتیا لرم؟ ۲. د تشبث پرا وونه - د تشبث رسمی کول
- آیا د ثبت نور موارد هم شته چې زه یې باید په پام کې ونیسم؟ ۲. د تشبث پرا وونه - د تشبث رسمی کول

د لاسرسی وړ اضافي وسیلې

د تشبث د سندونو چک لسټ

د تشبث د ثبت د بهیر د جریان چارټ

د تشبث د ثبت عادي فیسونه

۳.

زما د تشبث د جوړښت
لپاره حقوقي مقتضيات
کوم کوم دي؟

مهم ټکی چې په اړه یې باید د خپل تشبث د حقوقي جوړښت د غوره کولو په برخه کې فکر وشي د شخصي مسؤولیت چاره ده. که تاسې یوه تشبث پیلول غوره کړئ او چمتو یاست چې خپله شخصي شتمني د پیل له خطر سره مخ کړئ او پاتې راشئ، تاسې بایدفردی مالکیت درلودل غوره کړئ.

فردی مالکیت یو ساده بهیر دی چې عموماً د تشبث لایسنس ترلاسه کول، د بانکي حساب پرانیستل، او د دولتي مقرراتو مراعتول په بر کې نیسي. دې کې شک نشته چې فردی مالکیت زیانونه هم لري چې ستاسې شخصي شتمني او د تشبث شتمني له دې گواښ سره مخ وي چې ستاسې تشبث ښایي بریالی ثابت نه شي. که تاسې د فردی مالکیت درلودل غوره کړئ او تشبث بریالی نه شي، په هغه صورت کې که دا یواځې تشبث هم و اوسي چې ناکام شوی وي، خو ستاسې شخصي شتمني هم ښایي له لاسه ووځي. همدارنگه، له فردی مالکیت سره سره، که چېرې ستاسې له مراجعینو څخه یو تن خفه، ټپي یا ستاسې د تشبث له لاسه زیانمن کېږي او حقوقي گام پورته کوي، نو حقوقي جوړ جاړی به ښایي نه یواځې ستاسې پر سوداگریزو شتمنیو بلکې ستاسې پر شخصي شتمنیو هم سترگې ښځي کړي.

د فردی مالکیت په تړاو له حقوقي نظره، تاسې او ستاسې تشبث سره یوځای نغښتي یاست. دا چاره د یوه تشبث د پیل پر مهال عموماً خطرناکه گڼل کېږي. زیاتره متشبثین د تشبث د جوړښت «محدودالمسؤولیته» ډول غوره کوي. د تشبث محدودالمسؤولیته ډول له هغه ډول څخه عبارت دی چې په هغه کې د تشبث شتمني ستاسې له شخصي شتمنیو څخه جلا کېږي. دا جلاوالی هغه مهال لا ډیر اهمیت خپلوي کله چې تشبث بریالی نه شي. له «محدودالمسؤولیته» ډول سره، د متشبثي مسؤولیت یواځې او یواځې د تشبث تر شتمنیو محدود پاتې کېږي. د تشبث د ناکامۍ په صورت کې، یواځې او یواځې د تشبث شتمني له لاسه ځي. د متشبثي شخصي شتمني له دې کبله له هر ډول اغېز څخه خوندي پاتې کېږي چې د قانون له مخې جلا ساتل شوې دي.

پدې اړه لا ډېر معلومات

د سم حقوقي جوړښت غوره کول

د ډیری متشبثینو په ذهن کې لومړی د خپل تشبث د پیلولو فکر وي او بیا ډیر وروسته هغوی د جوړښت د طرحه کولو پر څرنگوالي یې فکر کوي. د عامه ذهنیت برعکس، مهمه ده چې تاسې د خپل تشبث د حقوقي جوړښت په اړه مخکې له مخکې فکر وکړئ.

د خپل تشبث لپاره د معقول حقوقي جوړښت غوره کول ستاسې شخصي شتمني خوندي کولای او تاسې له غیر ضروري مالیاتو له ورکولو څخه ژغورلی شي. څومره ژر چې تاسې د خپل تشبث جوړښت جوړ کړئ، هومره ژر تاسې له گټو څخه یې برخمن کېدای شئ.

د تشبث د شکلونو عادي ډولونه

د تشبث تر ټولو عادي شکلونه په لاندې ډول دي:

- فردی مالکیت
- ملگرتوب/شراکت
- سهامی شرکت
- محدودالمسؤولیته شرکت

فردی مالکیت د یوه تشبث لپاره ډیر مشهور او ساده جوړښت دی. دا جوړښت ځښتن ته د تشبث د ټولو اړخونو بشپړ واک ورکوي. په افغانستان کې ډیر ځښتنان د تشبث د جوړښت دا شکل خونبوي ځکه دا هغوی ته خپلواکي، نرمي او پر تشبث بشپړ صلاحیت ورکوي. خو، دا په دې معنا هم دی چې ځښتن (متشبث) د تشبث د ټولو مالي مکلفیتونو یوازینی مسؤول دی.

ملگرتوب/شراکت له فردی مالکیت سره ورته والی لري خو په دې کې دوه یا درې کسه ښکېل وي. د دې اصلي گټه دا ده چې گټه یا زیانونه د یوه ملگري د عوایدو د مالېې د ورکړې پر بنسټ وړاندې کېږي (یعنی د افرادو او تشبث گټه او زیان په گډه سره وړاندې کېږي). زیانونه یې دا دي چې د فردی مالکیت په څېر په دې ډول کې هم هر ملگری د تشبث د مالي مکلفیتونو په وړاندې شخصاً مسؤول دی.

سهامی شرکت یوه حقوقي بنسټ دی چې له خپلو ځښتنانو جلا او بېل دی. دا د سازمان د مسؤولیتونو د اداره کولو لپاره منځته راوړل کېږي. د سهامی

شرکت گټه دا ده چې دا شخصي مسؤولیت کموي، ځکه د تشبث څښتن یا څښتنان د تشبث د مالي مسؤولیتونو پر وړاندې شخصاً مسؤول نه دي. د دې ډول ستر زیانونه دا دي چې د یوه سهامی شرکت جوړول ډیر لگښت او پانګې ته اړتیا لري او په پراخه کچه د سندونو او سوانحو ساتلو ته پکې اړتیا لیدل کېږي.

محدودالمسؤولیته شرکت د ملګرتوب/شراکت یو ګډ شکل دی چې څښتنانو ته یې د تشبث د سهامی شرکت او ملګرتوب/شراکت دواړو ډولونو څخه د ګټه اخیستنې اړه هواروي. د دې شکل یوه لویه ګټه دا ده چې د تشبث دا ډول جوړښت څښتنان له شخصي مسؤولیت څخه خوندي ساتي.

د سازماني بنسټونو یو شمېر نور تخصصي شکلونه هم شتون لري. د بېلګې په ډول، تاسې نښايي د یوه غیرانتفاعي سازمان د جوړولو پرېکړه وکړئ چې د غیرانتفاعي سازمان فعالیتونو ته په کتنې سره په افغانستان کې د اقتصاد وزارت یا د عدلیې وزارت له خوا اداره کېږي. که تاسې د دغو تخصصي جوړښتونو په باره کې معلومات غواړئ، تاسې باید له یوه کارپوه سره سلا مشوره وکړئ یا اړونده وزارتونو ته ورشئ.

هغه لاملونه چې باید په پام کې ونیول شي

په دې اړه پرېکړه کولو لپاره چې ستاسې د تشبث لپاره کوم ډول حقوقي جوړښت تر بل هر یوه غوره دی، تاسې باید خپل وضعیت و ارزوئ. لومړی، تاسې باید حقوقي مسؤولیت ته پام وکړئ. آیا ستاسې له تشبث سره ستر خطر تړلی دی؟ که هو، تاسې باید د یوه سهامی شرکت یا محدودالمسؤولیته شرکت جوړولو ته پام وکړئ. دا ستاسې شخصي مسؤولیت راکموي او ستاسې شتمنی خوندي کوي.

تاسې باید د تشبث د هر شکل لپاره د ماليې شرایطو او دا چې دا شرایط ستاسې د تشبث لپاره څه ارزښت لري په اړه هم فکر وکړئ. د فردي مالکیت په پرتله د محدودالمسؤولیته شرکت لپاره د تشبث د اصدار د لایسنس فیس، د ماليې د جریمې شرحه او د تطبیق وړ نور فیسونه لوړ دي. د بېلګې په ډول، کله چې د فردي مالکیت څښتن د کارکوونکو له میاشتني معاشونو څخه ګرځول شوي مالیات ورکول وځنډوي نو د هرې ځنډول شوې کاري ورځې لپاره ۳۰ افغانۍ د جریمې په توګه ورکول کېږي، په ورته قضیه کې محدودالمسؤولیته شرکتونه یا شراکتونه مکلف دي چې د ماليې د ځنډ په برخه کې د هرې کاري ورځې لپاره ۱۰۰ افغانۍ ورکړي. په هر صورت، تاسې باید فکر وکړئ چې آیا د تشبث د دیوالیه کېدو په صورت کې د فردي مالکیت څښتن د ماليې ګټې د لوړ خطر سره د مخ کېدو په پرتله درني دي او که څنګه.

تاسې باید د نرمۍ په اړه هم فکر وکړئ. آیا نرمي تاسې ته ارزښت لري؟ آیا تاسې د هر ډول پرېکړو کولو سره اشنا یاست؟ که هو، نو د فردي مالکیت څښتنوب نښايي تر بل هر انتخاب غوره و اوسي. خو که تاسې غواړئ یو ملګری ولرئ چې له تاسې سره مسؤولیت پر غاړه واخلي او خطر وویشي، تاسې باید په خپل تشبث کې د یو یا دوو ونډه والو درلودلو په اړه فکر وکړئ. مهمه ده چې تاسې او ستاسې ملګری (ملګري) تکميلي مهارتونه، سرچینې او وړتیاوې ولري. تاسې باید د شرکت لپاره ګډ لید او په ګډه د کار کولو وړتیا ولرئ. تشبثاتو ډیری وخت یو ملګری یا د کورنۍ غړی د شریکباني په توګه غوره کوي ځکه دوی په دې باور دي چې نور خلک د باور وړ نه دي. د شریکباني په ټاکلو کې باور مهم دی خو په ګډه د کار کول وړتیا، یو بل مسؤول ګڼل، د سرچینو شریکول او د تشبث په وده کې معقوله ونډه اخیستل هم مهم دي. که تاسې د یوه شریکباني درلودل غوره کوئ، باوري کړئ چې تاسې په لیکلې بڼه د شرکت د ملکیت سند چمتو کړئ. د افغانستان د سوداګرۍ او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) تاسې او ستاسې شریکباني (شریکباني) ستاسې د شرکت لپاره د اساسنامې په منځته راوړلو او پر هغو باندې هوکړه کولو باندې مکلف ګرځوي چې په شرکت کې د هر چا د ملکیت برخه څرګندوي.

په پای کې، تاسې باید خپل تشبث راتلونکي اړتیاوې هم په پام کې ونیسئ. آیا تاسې فکر کوئ چې تاسې به یوه ورځ خپل تشبث وپلورئ؟ آیا تاسې فکر کوئ چې تاسې غواړئ چې ستاسې اولادونه د تشبث د اداره کولو چارې په لاس کې واخلي؟ کله چې تاسې د تشبث د جوړښت په تړاو پرېکړه کړئ، تاسې باید د خپلو راتلونکو موخو په اړه له غور او فکر څخه کار واخلي.

په دې څپرکي کې کارول شوي اصطلاحات او تعریفونه يي

شتمنی - له هر ارزښت لرونکي شي څخه عبارت دي چې ستاسې تشبث يي مالکیت ولري.

عاید - ټولې هغه پیسې دي چې له خرڅلاو، خدمتونو یا پورونو څخه ستاسې تشبث ته راځي.

مسؤولیت - د قانون له مخې د انفاذ وړ یوه کار د احتمالي پېښېدلو په اړه ستاسې له مسؤولیت څخه عبارت دی.

محدودالمسؤولیته شرکت (ایل ایل سي/LLC) - د همکارۍ او شرکت ترمنځ د سوداګرۍ له مخلوط شکل څخه عبارت دی چې تاسې یې د مسؤولیت د خونديتوب په موخه صورت نیسي.

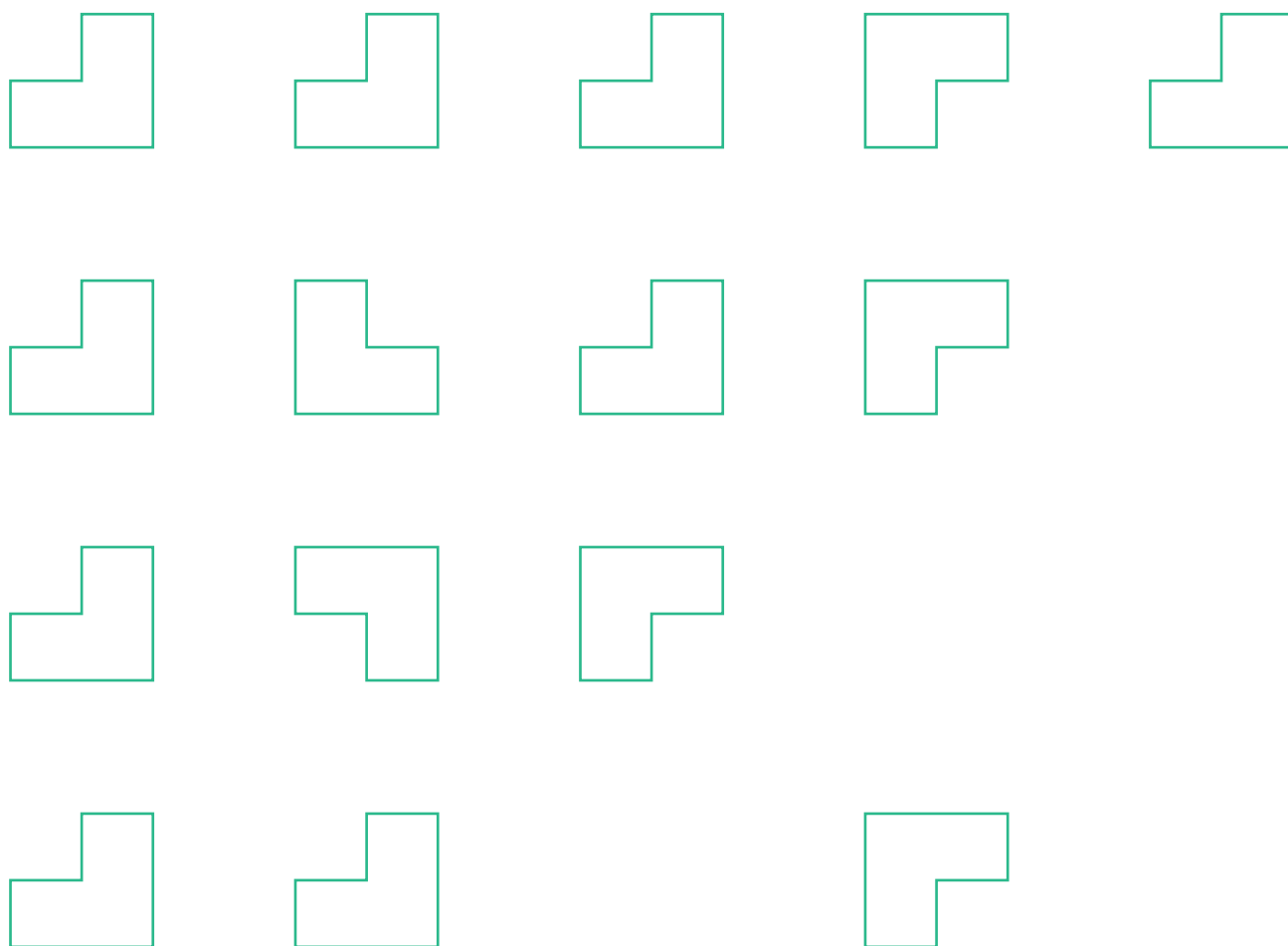
ونډه وال - له هر هغه شخص، شرکت یا ادارې څخه عبارت دی چې د یوه شرکت په پانگه/شتمنی کې لږ تر لږه د یوې ونډې مالکیت ولري.
فردی مالکیت - له داسې یوه تشبث څخه عبارت دی چې څښتن او چلوونکی یې یو تن وي په داسې حال کې چې د تشبث او څښتن ترمنځ یې هیڅ توپیر نه کېږي.

د دې موضوع په اړه د لازياتو معلوماتو لپاره لاندې مواردو ته مراجعه وکړئ:

- د تشبث ثبت څه شی دی او ولې باید زه خپل تشبث ثبت کړم؟ ۲.۴. د تشبث پرا وونه - د تشبث رسمی کول
- زه څنگه خپل تشبث ثبت کړم؟ ۲.۴. د تشبث پرا وونه - د تشبث رسمی کول
- مخکې له دې چې خپل تشبث ثبت کړم، په کومو شیانو باید پوه شم؟ ۲.۴. د تشبث پرا وونه - د تشبث رسمی کول
- زه کومو تصدیق پاڼو، لایسنسونو یا جوازونو ته اړتیا لرم؟ ۲.۴. د تشبث پرا وونه - د تشبث رسمی کول
- آیا د ثبت نور موارد هم شته چې زه یې باید په پام کې ونیسم؟ ۲.۴. د تشبث پرا وونه - د تشبث رسمی کول

د لاسرسی وړ اضافي سندونه

د تشبث د جوړښت معلوماتي پاڼه

۴.

مخکی له دی چي خپل
تشبث ثبت گرم، په کومو
شیانو باید پوه شم؟

د يوه تشبث د پيلولو او ثبتولو په هکله پرېکړه کول يوه سخته پرېکړه کېدای شي، په ځانگړې توگه په داسې حال کې که تاسې پيل ته نژدې ياست او په دې باوري نه ياست چې آيا ستاسې تشبث به ښه وځلېږي او که نه. تاسې به ښه پرېکړه وکړئ که چېرې تاسې هغه مهم معلومات په پوره پاملرنې سره ولولئ او په پام کې يې ونيسئ کوم چې تاسې لپاره مخکې له دې چې خپل تشبث ثبت کړئ، اړين دي.

د کوچنيو تشبثاتو ډير څښتنان غير رسمي او نائيت شوي تشبثات پر مخ وړي. هغوی ښايي د ثبت د لگښتونو يا د مالياتو د ورکړې د لگښتونو له پرې کولو څخه ډار ولري. هغوی ښايي د تشبث د ثبت له ټولو قواعدو او پړاوونو څخه وېره و لري. دا ښايي ډير ستونزمن تر سترگو شي. د بېلگې په ډول، کله چې مېرمن سلطاني او مېر يې له ۱۵ کاله عمر څخه د کم عمر درلودونکيو نجونو لپاره د يوه نوي سپورتي کلب پرانيستل پلانونه، هغوی ډاډه نه وو چې آيا هغوی به وکولای شي چې د شرکت د عملياتو د لگښتونو د پرې کولو او همدا راز د يوه تشبث د ثبت او د اعتبار وړ لايسنس د درلودلو د لگښتونو د پوره کولو لپاره کافي عوايد ترلاسه کړي او که څنگه.

خو، داسې يوه څيرکه متشبهه چې غواړي د سوداگريزو چارو د کارپوهې په توگه ورته وکتل شي تل خپل تشبث ثبتوي. دا نه يواځې يوه حقوقي چاره ده چې بايد ترسره شي، بلکې د تشبث ثبتول له متشبهې څخه ساتنه کوي او هغې ته سرچينيو ته لاره هډاوي څو سرچينونه لاس ولري چې له هغسې سره په وده او پرمختگ کې مرسته کولای شي.

د مېرمن سلطاني په قضيه کې، له يوې اندازې څېړنې او خپل د کا/اما/خاله/عمه زوی سره له سلا مشورې وروسته چې په يوه اړونده دولتي اداره کې پر دنده بوخت و، هغې پرېکړه وکړه چې د هغې سپورتي کلب په ثبتولو ارزې ځکه له ثبت پرته به هغوی و نه شي کولای مالي ملاتړ ترلاسه کړي، يو غوره برانډ منځته راوړي، له نورو سپورتي کلبونو سره په گډه کار وکړي، يا په سترو سياليو کې گډون وکړي. هغوی ته څرگنده شوه چې د لايسنس فېس ډير کم دی او د هغوی عوايد به د لايسنس د بيا نوي کولو، د ماليې د ورکړې، او د فعاليتونو په ترڅ کې د گټې ترلاسه کولو لپاره کافي وي. د خپل تشبث د ثبتولو په تړاو د هغوی پرېکړه منطقي وه ځکه چې دا کار به له هغوی سره د هغوی د تشبث په وده او پرمختگ او ځلېدو کې مرسته وکړي.

پدې اړه لا ډېر معلومات

که تاسې مخکې له مخکې څېړنه ترسره کړئ، ستاسې د تشبث د ثبت بهير به ډير سترې کوونکې نه وي. د نورو تشبثونو له څښتنانو سره د سلا مشورې، اړونده دولتي ادارو، پرليکه معلوماتو د لوستلو، د تطبيق وړ قوانينو د مطالعه کولو او له کارپوهانو څخه د مشورې د ترلاسه کولو له لارې، پروسه به لږه وپروونکې او تر ډيره د مديريت وړ وگرځي. د چارو د پرمخ بېولو په ترڅ کې، يو شمېر مهمو ټکو ته پام وکړئ.

د ثبت بهير:

هغه سکتور ته په کتنې سره چې تاسې به پکې خپلې چارې ترسره کوئ، د ثبت بهير له يوې تر څو ورځو پورې غځېدلای شي. د لايسنس د ترلاسه کولو لپاره د وخت اړينه اندازه په پام کې ونيسئ. د بېلگې په ډول، که تاسې د وگړو د احوالو د ثبت دفتر له خوا تاييد شوې تذکره په لاس نه لرئ، د ثبت وخت شايد وغځېږي ځکه تاسې بايد د لايسنس د ترلاسه کولو د بهير تر پيل دمخه اړونده ادارې ته د خپلې تذکرې د تصديق او تاييد لپاره مراجعه وکړئ.

د ثبت لگښت:

د ثبت د بهير لگښتونه توپير لري. د لايسنس فېس کې د پام وړ کموالی راوستل شوی دی: دا فېس اوس ۱۰۰ افغانۍ دی. خو امکان لري چې تاسې نورو دولتي ادارو ته اضافي فېسونه هم ورکړئ که چېرې تاسې اضافي جوازونو ته اړتيا ولرئ. لگښت همدا راز ستاسې د تشبث سکتور پورې هم اړه لري. د يوې سترې بېلگې له مخې، د امنيتي چارو يو شرکت مکلف دی چې د نوي ثبت لپاره ۴۰۰۰۰۰ افغانۍ د لايسنس د فېس په توگه او ۲۰۰۰۰۰ افغانۍ د جوازليک د بيا نوي کولو د فېس په توگه ورکړي. خو د ثبت زياتره فېسونه دومره لوړ نه دي!

د بيا نوي کولو فېسونه مهم لگښتونه هم دي. د محدودالمسئولويه شرکتونو لپاره د بيانوني کولو فېس ۱۲۰۰۰ افغانۍ دی او د فردي مالکيت درلودونکو تشبثونو د لايسنس د يوه کال لپاره د بيا نوي کولو فېس ۶۰۰۰ افغانۍ دی.

تاسې بايد د بودجې په اټکلونو کې د ثبت لگښتونه هم شامل کړئ. د افغانستان د سوداگري او معنوي ملکيت د ثبت مرکز (ACBRIP) د لارښود په رڼا کې اړونده لگښتونو په تړاو د لازياتو معلوماتو لپاره د تشبث د ثبت فېسونو ضميمې ته مراجعه وکړئ.

د ماليې شرايط:

دا چې د افغانستان د مالياتو قانون وگړي او تشبثات پر خپلو عوایدو د تطبیق وړ مالياتو پر ورکړې مکلفوي، کله چې تاسې خپل تشبث ثبتوي، تاسې باید د غیرضروري جریمو له ورکړې څخه د خپل تشبث د ژغورلو په موخه د دولت د مالياتو د ورکړې قوانینو باندې ځان ښه پوه کړئ. افغان دولت د ماليې له ورکړې څخه سرغړونه باندې جریمه وضعه کړې ده شرکتونه ښايي د مالياتو د نه ورکړې له امله خپل د تشبث لایسنس له لاسه ورکړي او محاکمې سره مخ شي. تاسې باید په اوږد مهال کې د خپل تشبث د خوندي کولو او د ودې او پرمختګ لپاره خپل سندونه پاک وساتئ، د خپلو عوایدو په باره کې معلومات ورکړئ، د تطبیق وړ ماليات تادیه کړئ او قوانین رعایت کړئ.

د تشبث د تړلو وړتیا:

دا ښايي ډیره حیرانوونکي وېرېښي چې تاسې مخکې له مخکې د یوه تشبث چې لاپیل کړی مو هم نه دی پر تړلو یې غور او فکر وکړئ! خو په هغه صورت کې چې ستاسې تشبث ستاسې له هیلو سره سم پرمختګ و نه کړي، د وتلو کړنلاره درلودل او د تشبث د تړلو پر لارو چارو پوهېدل یو پر ځای او مهم ګام دی. په افغانستان کې تطبیق وړ قوانین، لکه د محدودالمسئولیته شرکتونو قانون، متشبثینو ته د خپلو شرکتونو د تړلو لاره هډاونوي. مخکې له دې چې د خپل تشبث د تړلو غوښتنه وړاندې کړئ، تاسې باید د خپلو اکثریتي ونډه والو منظوري ترلاسه او واجب الادا ماليات تادیه کړئ.

د معنوي مالکیت خوندي کول:

تاسې د تشبث د ثبت د بهیر د یوې برخې په توګه د افغانستان د سوداګرۍ او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) د معنوي مالکیت په ریاست کې د هر ډول سوداګریزو نښانونو (TRADEMARKS)، نښو (LOGOS)، د تولیداتو نومونو، ډیزاینونو یا بل معنوي مالکیت د ثبت لپاره د ځان په چمتو کولو سره وخت سپمولای شئ. د افغانستان د سوداګریزو نښانونو قانون (TRADEMARK LAW OF AFGHANISTAN) د معنوي مالکیت خونديتوب تنظیموي او د افغانستان د سوداګرۍ او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) د سوداګریز سکتور د څارلو او د شخړو د هواري لپاره یو کمیسیون لري.

تاسې اړونده وزارتونو او دولتي ادارو سره د اړیکو په ټینګولو سره د خپلې خپرنې لمن پراخولای او د اړونده سکتور په اړه مشخص معلومات ترلاسه کولای شئ. د بېلګې په ډول، که تاسې د انټرنیټي خدمتونو شرکت پړانستل غواړئ، تاسې باید د جواز د ترلاسه کولو لپاره د مخابراتي خدمتونو د تنظیم ادارې کړنلارې وګورئ. د تنظیموونکيو مراجعو قوانین، مقررات، او کړنلارې وخت په وخت بدلېږي. تاسې باید دغه بدلونونه له نژدې څخه وڅارئ تر څو ډاډمن کړای شئ چې تاسې د تطبیق وړ مقرراتو سره سم خپل فعالیتونه پرمخ وړئ.

په دې برخه کې کارول شوي اصطلاحات او تعریفونه يې

سوداګریز نوم/نښان (براند) – له یوه ځانګړي نښې (سمبول)، نښان (لوگو) یا نوم څخه عبارت دی چې سازمانونه یې په بازار کې د خپلو تولیداتو له نورو تولیداتو څخه د جلاوالي په موخه کاروي

ګټه – د پیسو مثبته اندازه چې له عاید څخه د لګښتونو له ګرځولو وروسته پاتې کېږي.

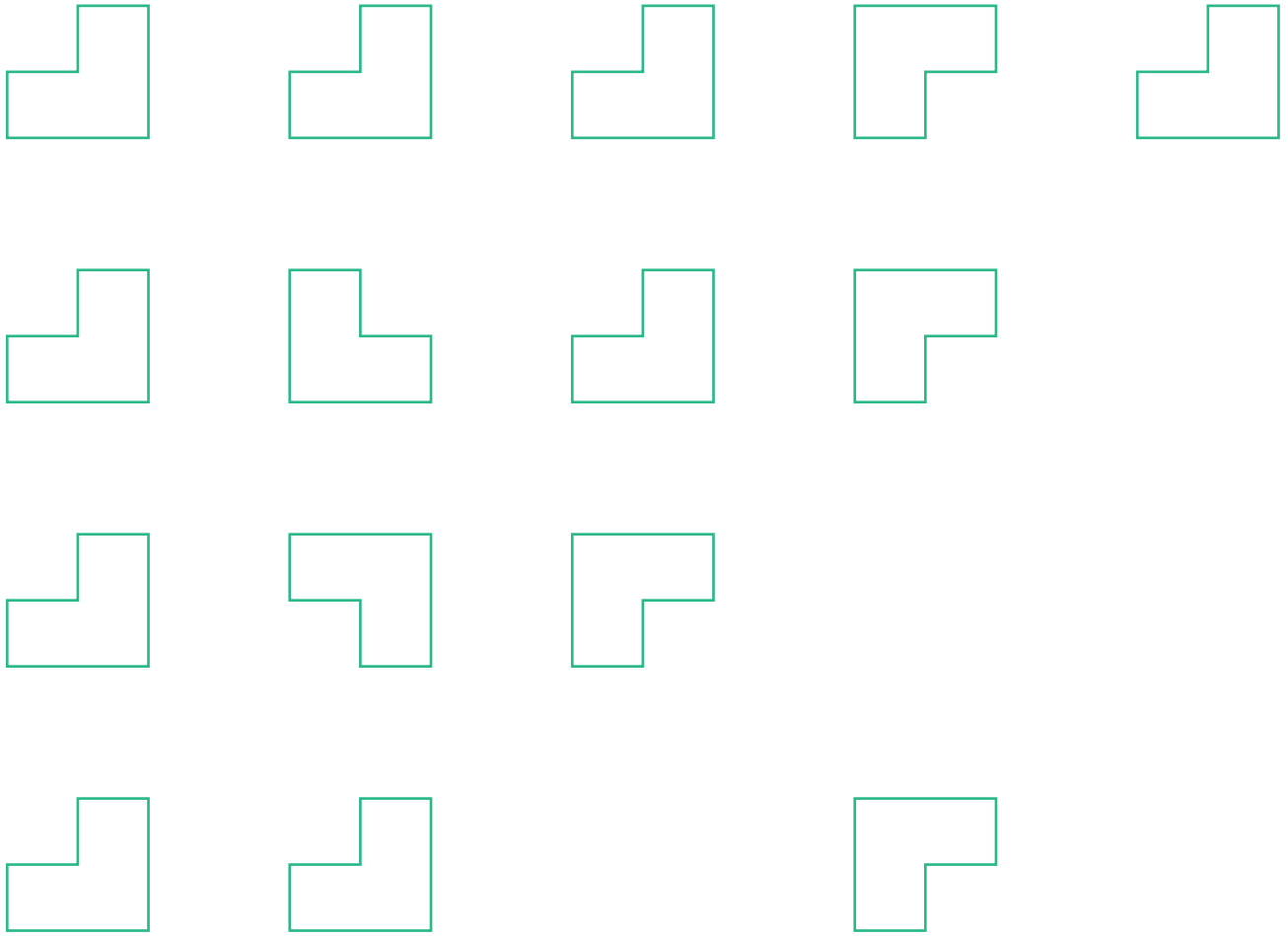
ونډه وال – له هر هغه شخص، شرکت یا ادارې څخه عبارت دی چې د یوه شرکت په پانګه/شتمنۍ کې لږ تر لږه د یوې ونډې مالکیت ولري.

د دې موضوع په اړه د لازياتو معلوماتو لپاره لاندې مواردو ته مراجعه وکړئ:

- د تشبث ثبت څه شي دی او ولې باید زه خپل تشبث ثبت کړم؟ ۲. د تشبث پړاوونه – د تشبث رسمي کول
- زه څنګه خپل تشبث ثبت کړم؟ ۲. د تشبث پړاوونه – د تشبث رسمي کول
- زما د تشبث د جوړښت لپاره حقوقي مقتضيات کوم کوم دي؟ ۲. د تشبث پړاوونه – د تشبث رسمي کول
- زه کومو تصدیق پايو، لایسنسونو یا جوازونو ته اړتیا لرم؟ ۲. د تشبث پړاوونه – د تشبث رسمي کول
- آیا د ثبت نور موارد هم شته چې زه یې باید په پام کې ونیسم؟ ۲. د تشبث پړاوونه – د تشبث رسمي کول
- د تشبث اړونده ماليات کوم کوم دي؟ ۲. د تشبث پړاوونه – د تشبث رسمي کول

د تشبث د ثبت د بهير جريان چارټ

د تشبث د ثبت عادي فيسونه

۵.

زه کومو تصدیق پانو، لایسنسونو
یا جوازونو ته اړتیا لرم؟

د تشبثونو د گڼ شمېر ډولونو لپاره، څښتنان باید مقرراتو ته پام وکړي چې د منځته راوړل کېدونکي د تشبث پر ډول تشبث باندې اغېزه درلودلای شي. کله چې تاسې داسې یوه توکی یا محصول جوړولو ته مخه کوئ چې تاسې پخوا د ذوقی کار له مخه کولو او واقعي کاروبار ته مخه کول غواړئ، تاسې به په خپل مسیر کې مقررات، لایسنسونه او جوازونه ووبنیئ چې باید مراعت یې کړئ. د بېلگې په ډول، فرضاً تاسې د خوندرې بغلاوې د جوړولو لپاره د کلونو راهیسې ډیر مشهور یاست او له ډیر غور او فکر وروسته تاسې دا بغلاوه د خپل نوي تشبث محور گرځولې ده. کله به چې تاسې د خپل کور په پخلنځي کې د خپلو ملگرو او کورنۍ لپاره بغلاوه برابروله تاسې ښايي د روغتیا اړونده قوانینو او د خونديتوب مسئلو په اړه هیڅ فکر نه کاوه. کله چې تاسې واقعي سوداگری ته مخه وکړه، له تاسې څخه به د خواړو د تولیداتو لپاره د روغتیا اړونده مقررو د رعایتولو تمه کېږي. دا چاره په ښاري مرکزونو کې، چېرته چې د عامې روغتیا وزارت پیاوړی کنټرول او څار لري، ډیره جدي ده.

په عمومي ډول، تصدیق لیکونه، لایسنسونه او جوازونه ستاسې د تشبث د ډول له مخې، کله چې تاسې خپل تشبث له دولت سره ثبتوئ، ټاکل کېږي. ښايي داسې جوازونه هم شتون ولري چې یواځې هغه مهال ورته تاسې اړتیا ولری کله چې تاسې خپل تشبث پیلول وغواړئ. د بېلگې په ډول، کله چې تاسې د صنعتي پارکونو په سیمه کې یوه فابریکه یا غواړئ چې د پرچون پلورنځي د جوړولو چارې پیل کړئ، تاسې باید له کابل ښاروالۍ څخه د ودانیزو چارو جواز ترلاسه کړئ.

کله چې تاسې یو نوی تشبث پیلول غواړئ، په دې اړه چې کومو مقررو رعایتولو، جوازونو او لایسنسونو ترلاسه کولو ته اړتیا لیدل کېږي وخت لگول او خپل چمتووالی نیول به د وخت له اړخه یوه غوره پانگونه وي چې په اوږدمهال کې ستاسې د وخت، پیسو او انرژۍ په سپمولو به جمله بشپړه نده. که چېرې تاسې د خپل تشبث د تشکیل په اوږدو کې په مسئولانه ډول دغو چارو ته رسېدنه وکړئ، دا تاسې سره له مهالویش سره سم د تشبث په پرانیستلو کې مرسته او ستاسې د تشبث په پرانیستلو کې د ځنډ مخنیوی کولای شي. په پای کې، او نرتولو مهمه داده چې ستاسې مخکې له مخکې چمتووالی له تاسې سره د اړونده مقرراتو د مراعتولو په برخه کې په آخره کې د گران بیعه بدلونونو له منځته راوړلو څخه ژغورلای شي.

پدې اړه لا ډېر معلومات

د افغانستان د سوداگری او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) د هغه جوازونو پر بنسټ سکټوري لایسنسونه ویشي چې تاسې د دولت له اړونده مرجعو څخه چې د اړونده سکټور چارې څاري یا یې تنظیموي، ترلاسه کوئ. ځینې ادارې اضافي فیسونه لري چې تاسې یې، مخکې له دې چې د افغانستان د سوداگری او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) له خوا ستاسې تشبث لپاره صادر شوی لایسنس ترلاسه کړئ، د جواز د ترلاسه کولو لپاره اړومرو فیس تادیه کړئ. د بېلگې په ډول، که تاسې د وچو میوو د پروسس او مارکېټ ته وړاندې کولو لپاره د کرهڼیز تشبث پیلولو اراده لری، امکان لري چې تاسې باید مخکې له دې چې د افغانستان د سوداگری او معنوي ملکیت د ثبت مرکز (ACBRIP) څخه د تشبث لایسنس ترلاسه کړئ، د کرنې، او بولگونې او مالدارۍ وزارت څخه هم د تشبث لایسنس ترلاسه کړئ. په دې مورد کې، د کرنې، او بولگونې او مالدارۍ وزارت د جواز له صادرولو وړاندې ستاسې تخنیکي وړتیاوې او سرچینې ارزوي.

د یوې ورته بېلگې له مخې، د افغانستان بانک ټول شرکتونه او تشبثونه چې په مالي سکټور کې فعالیت ترسره کوي، تنظیموي. په هېواد کې د امانت په توگه د پیسو اخیستونکیو ټولو بانکونو د افغانستان بانک د لایسنس د صدور بشپړ بهیر په بریالیتوب سره سر ته رسولی او د یوه بانک د پرانیستلو وړ گرځېدو په تړاو د جواز/لایسنس ټول فیسونه یې تادیه کړي دي. د نورو تشبثونو لپاره، لکه د صادراتو شرکت، تاسې مخکې له دې چې کوم تولیدات صادر یا وارد کړئ، باید خپل شرکت د گمرکاتو په ریاست کې ثبت کړئ. د کان کیندنې د سکټور تشبثونه، لکه د مرمرو د ډبرو د پروسس دستگانه گانې، لایسنسونه د کانونو او پټرولیم وزارت څخه ترلاسه کوي.

که چېرې تاسې له خپل کوره دباندي د خپلو سوداگریزو چارو تر سره کولو لپاره د یوه مناسب موقعیت په لټه کې یاست، ښايي په دې اړه چاپېریالي بندیزونه شتون ولري چې تاسې چېرته خپل شرکت جوړولای شی. د چاپېریالي مقررو موخه په حقیقت کې له هر ډول زیان څخه د چاپېریال خوندي ساتل او د هغو تشبثونو لپاره جدي لارښوونې لري چې زیانمنوونکي فضوله مواد تولیدوي. د بېلگې په ډول، د مستو تولیدوونکي د لښایانو شرکت ته ښايي په استوگنیزه سیمه کې د فعالیت د ترسره کولو اجازه ورنکړل شي ځکه چې د لښایاتو محصولات داسې بوی تولیدوي چې د یوې سیمې اوسېدونکي یې ښايي خوښ نه کړي. عموماً تولیدي شرکتونه له صنعتي پارکونو څخه دباندي خپلو فعالیتونو ترسره کولو ته هڅول کېږي په داسې حال کې چې صنعتي پارکونه د نویو شرکتونو لپاره محدود ځای لري. کله چې تاسې یو نوی تشبث پیلوئ، که چېرې ستاسې د کارونو د لارښوونې په موخه مشخص نافذ قوانین شتون هم و نه لري، د یوه مناسب ځای غوره کول به ستاسې په اوږدمهاله گټه وي. دا به ستاسې د وخت او پیسو د سپما سبب وگرځي، په ځانگړې ډول که چېرې تاسې د خپلې فابریکې په جوړولو کې پانگونه کول غواړئ.

په عمومي ډول، لاندیني بنسټونه کېدای شي د بېلا بېلو سکتورونو لپاره د اضافي جوازونو د صدور په بهیر کې ښکېل و اوسي:

- د کرنې، اوبو لګونې او مالدارۍ وزارت
- د کانونو او پټرولیم وزارت
- د لوړو زده کړو وزارت
- د عدلیې وزارت
- د کابل (یا نورو ځایونو) ښاروالي
- د مخابراتي خدمتونو د تنظیم اداره (اترا)
- د مالیه وزارت (لکه د ګمرکاتو دفتر)
- د کوچنیو، منځنیو او سترو مالیه ورکونکو اداره

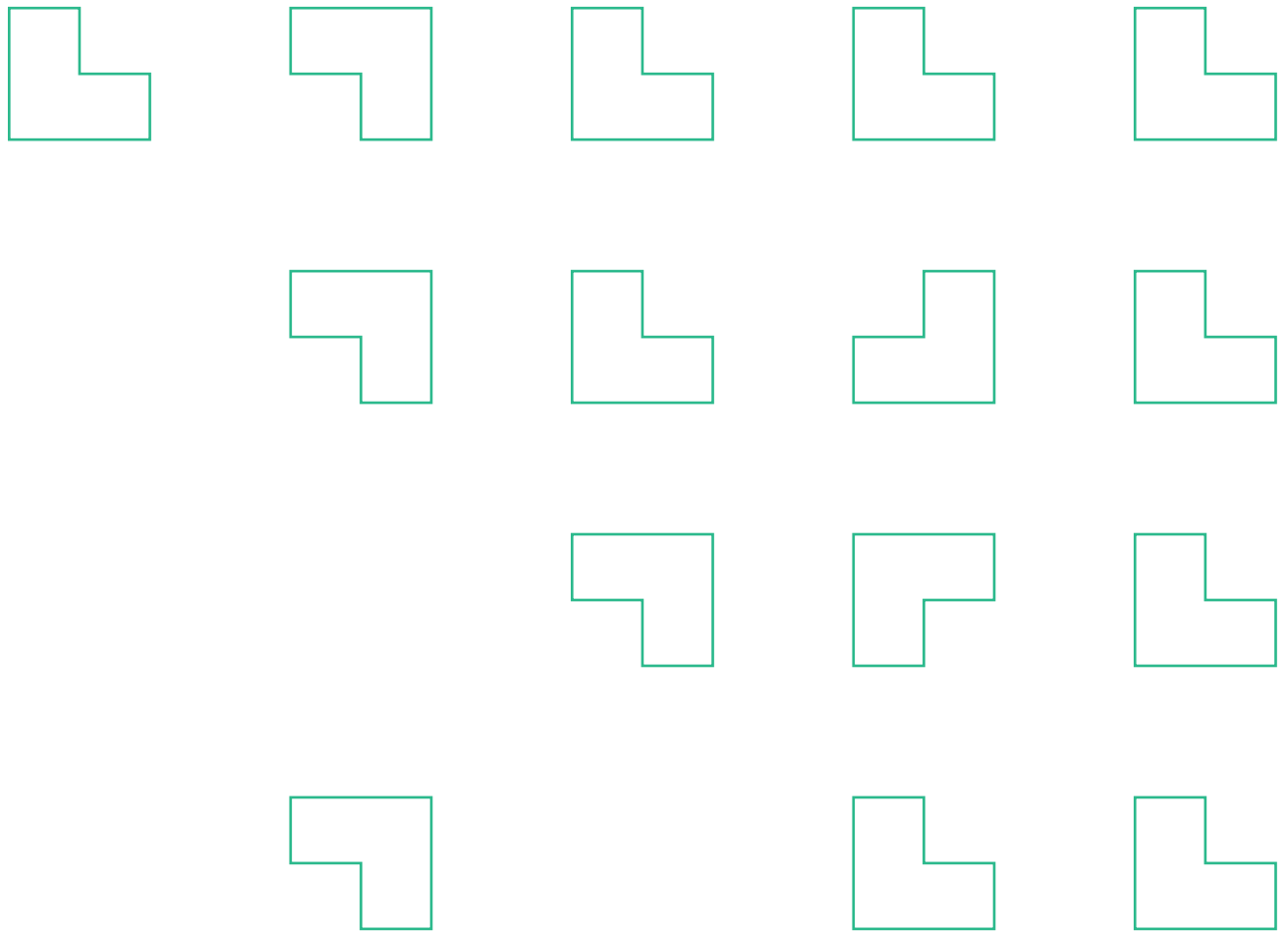
د ډول ډول قوانینو، د لایسنس ورکولو شرایطو او جوازونو د معلومولو لپاره چې تاسې ورته په مسټوولاینه او قانوني بڼه د خپل تشبث د چارو پر مخ وړلو لپاره اړتیا لرئ، مخکې له مخکې لاس په کار کېدل ښه دي

د دې موضوع په اړه د لازياتو معلوماتو لپاره وگورئ:

- د تشبث ثبت څه شی دي او ولې باید زه خپل تشبث ثبت کړم؟ ۲. د تشبث پرا وونه - د تشبث رسمي کول
- زه څنګه خپل تشبث ثبت کړم؟ ۲. د تشبث پرا وونه - د تشبث رسمي کول
- زما د تشبث د جوړښت لپاره قانوني مقتضیات کوم کوم دي؟ ۲. د تشبث پرا وونه - د تشبث رسمي کول
- مخکې له دې چې زه خپل تشبث ثبت کړم، په څه باید پوه شم؟ ۲. د تشبث پرا وونه - د تشبث رسمي کول
- آیا نور داسې د ثبت موارد هم شته چې زه یې باید په پام کې ونیسم؟ ۲. د تشبث پرا وونه - د تشبث رسمي کول

د لاسرسي وړ اضافي سندونه

د افغان حکومت د تشبث د ملاتړ چټک ماخذ

٦.
آيا نور داسې د ثبت موارد
هم شته چې زه يې بايد
په پام کې ونيسم؟

له حکومت سره د خپل تشبث ثبتول یوه اړین کار دی. نور سازمانونه هم شته چې کوچنیو، منځنیو او سترو تشبثونو ته په رضاکارانه ډول د ثبت او غړیتوب خدمتونه چمتو کوي. عموماً دا مؤسسې د تشبث د غړیتوب سازمانونه بلل کېږي او تشکیلاتي جوړښت کې یې مدیره هیئت، د مدیریت ټیم او د غړو ستر گروپ شامل وي. د تشبث د غړیتوب سازمانونو مقصد د تشبثونو د یوې ټولنې منځته راوړل دي چې گډې موخې ولري، د خپلو حقونو څخه دفاع وکړي، حکومت ته د پالیسي د جوړولو په برخه کې وړاندیزونه وکړي، او غړو ته مرستندویه خدمتونه وړاندې کړي. کله چې تاسې خپل تشبث له دغو سازمانونو سره ثبت کړ، تاسې د مشخصو خدمت د ترلاسه کولو او له ډیرو نورو غړو سره د نښلېدو وړ گرځئ.

پدې اړه لا ډېر معلومات

ستاسې د تشبث غیر لزومي ثبت عموماً یوه انتخابي فعالیت دی او تاسې کولای شئ پرېکړه وکړئ چې د کومو سازمانونو غړیتوب اخیستل غواړئ او د کومو سازمانونو نه. د دغو سازمانونو د غړیتوب د ترلاسه کولو عمومي گټې دا دي چې تاسې کولای شئ:

- د یوه غړي په توگه د سوداگریزو فرصتونو، کنفرانسونو، نندارتونونو او ورته پروگرامونو په اړه خبرونه او تازه معلومات ترلاسه کړئ
- د حکومت د غبرگون د ښه کولو او له خپل سکتور څخه د ملاتړ په موخه د خپل سکتور لپاره د پالیسي څخه د دفاع په بهیر کې گډون وکړئ
- له نورو متشبثینو سره پیژندگلوي ولرئ او له هغوی سره شبکه منځته راوړئ او په احتمالي ډول د قراردادونو په پېر او پلور کې شامل شئ
- د غړیتوب سازمانونو له خوا د اړیدونکو پروگرامونو له لارې تخنیکي او سوداگریزه روزنه ترلاسه کړئ.
- پرته له دې چې کوم اضافي فیس ورکړئ، د غړیتوب سازمان له ادارې څخه مشخص معلومات او مشوره وغواړئ

گڼ شمېر سازمانونه شته دی چې تاسې ورسره خپل تشبث ثبتولای شئ. د دغو سازمانونو یو څو بېلگې دا دي:

- د افغانستان د سوداگری او صنایعو خونه (ACCI)
- د افغانستان د کانونو او صنایعو خونه (ACMI)
- د افغانستان د مېرمنو د سوداگری او صنعت خونه (AWCCI)
- د افغان مېرمنو د سوداگری فیدراسیون (AWBF)
- د سوداگری نړیواله خونه - افغانستان

یوازې همدا سازمانونه هم نه دي. د سکتوري غړیتوب نور سازمانونه هم شته دی چې شمېر یې درجنونو ته رسېږي لکه د افغانستان د ودانیزو شرکتونو اتحادیه، د قالینو اتحادیه او داسې نور، چې زیاتره پاملرنه یې پر یوه خصوصي سکتور څرخي. د سکتوري اتحادیو او صنفونو غړي په یوه ځانگړي سکتور پورې اړه لري او ورته ننگونې او موخې لري.

کله چې تاسې د غړیتوب په کوم سازمان کې د نوم لیکنې پرېکړه وکړه، لاندې مهمو ټکو ته مو پام وي:

- د کال یا میاشتني ثبت لگښت څومره دی؟ عموماً په لگښتونو کې د کلني غړیتوب فیس هم شامل وي چې تاسې یې باید د غړیتوب د ترلاسه کولو پر مهال تادیه کړئ.
- د غړیتوب سازمان څه ډول گټې او خدمتونه تاسې ته برابروي چې ستاسې له تشبث سره په ښه فعالیت ترسره کولو، د عوایدو په لوړولو یا له یوې ټاکلې اندازې څخه په زیاته وده کولو کې مرسته کوي؟ د چمتو کېدونکو خدمتونو جزئیات عموماً تاسې ته د نوم لیکنې پر مهال ښودل کېږي او هغوی د خدمتونو لټه په انټرنیټ کې هم کولای شئ.
- تاسې د خپل غړیتوب د فعال ساتلو لپاره څومره وخت ځانگړي کولو ته اړ یاست؟ د یوې متشبثي په توگه، تاسې عموماً ډیر اضافي وخت نه لرئ. ډاډ ترلاسه کړئ چې یواځې د غړیتوب لپاره په داسې حال کې چې فعاله ونډه پکې نه شئ اخیستلی، د یوه سازمان د غړیتوب له ترلاسه کولو څخه ډډه وکړئ. که د هغوی په غونډو او ناستو کې کم گډون کوئ، نو د هغوی له خدمتونو څخه د گټه اخیستنې کچه به هم ټیټه وي.

- د سوداگریزې ټولنې په منځ کې د غړیتوب د سازمان شهرت څه ډول دی او له غړیتوب څخه یې نور تشبثونه څومره خوښ دي؟
- آیا ستاسې تشبث په ریښتیا هم د دغو سازمانونو غړیوب ته اړتیا لري؟ تاسې د غړیتوب سازمان کې د غړیتوب په ترلاسه کولو سره باید یوه مهم هدف ترلاسه کړئ او د هغوی له خدمتونو څخه د گټه اخیستنې هوډ ولرئ.

په عمومي ډول، د دغو سازمانونو د غړیتوب د ترلاسه کولو خپله پرېکړه و ارزوئ او ډاډ ترلاسه کړئ چې د ثبت د بهیر له پیل څخه د مخه په ذهن کې یوه هدف ولرئ. عموماً تاسې یوه فورمه ډکوی چې ستاسې د تشبث او مهمو اشخاصو په اړه معلومات پکې ثبتېږي او د سوداگریز اتحادیې یا غړیتوب سازمان د غړیتوب ترلاسه کولو لپاره د غړیتوب فیس تادیه کوی.

په دې برخه کې کارول شوي اصطلاحات او تعریفونه یې

مدیره هیئت - د منل شویو خلکو یوه ډله ده چې د یوه سازمان فعالیتونه په گډه سره څاري.

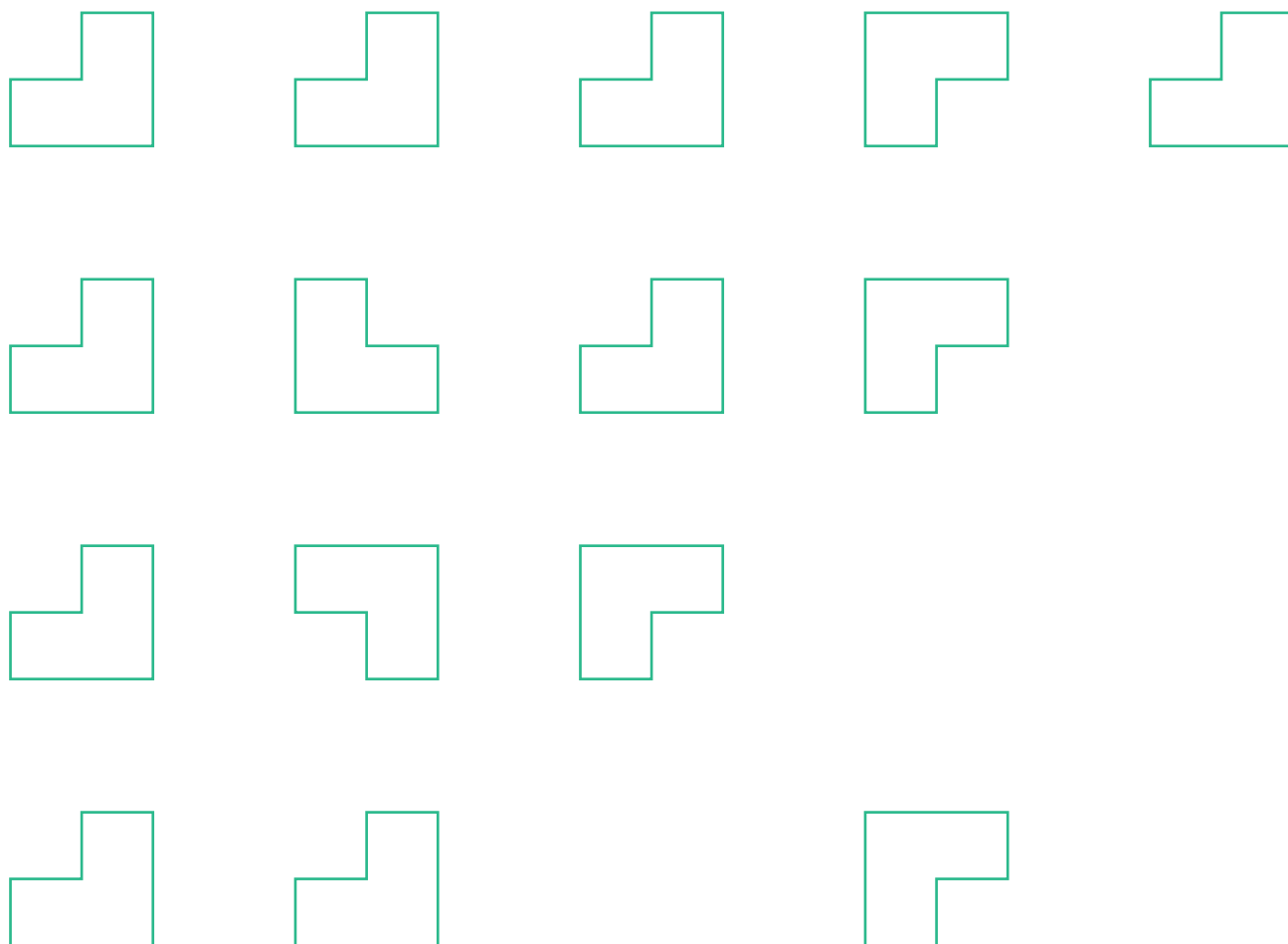
عاید - هغه پیسې دي چې د اجناسو یا خدمتونو له پلور څخه تشبث ته راځي.

د دې موضوع په اړه د لازياتو معلوماتو لپاره وگورئ:

- د تشبث ثبت څه شی دي او ولې باید زه خپل تشبث ثبت کړم؟ ۲. د تشبث پر وونه - د تشبث رسمی کول
- زه څنگه خپل تشبث ثبت کړم؟ ۲. د تشبث پر وونه - د تشبث رسمی کول
- زما د تشبث د جوړښت لپاره قانوني مقتضیات کوم کوم دي؟ ۲. د تشبث پر وونه - د تشبث رسمی کول
- زه څه ډول تصدیق پاڼو، لایسنسونو یا جوازونو ته اړتیا لرم؟ ۲. د تشبث پر وونه - د تشبث رسمی کول

د لاسرسي وړ اضافي سندونه

د افغان حکومت د تشبث د ملاتړ چټک معلوماتي ماخذ

۷.

د تشبث مالیات څه شی دي؟

هر تشبث/کاروبار باید مالیات ورکړي. مالیات د ښارگوټي، ښار یا هیواد د دولتي ادارو له خوا د ټولو وگړو د خدمتونو د پوره کولو لپاره چې دوی ورته اړتیا لري، کارول کېږي. په دې کې سرکونه، روغتونونه، پولیس، د کوڅو ریاگانې، اوبه، ښوونځي، د ښځلو له منځه وړل یا نور خدمتونه چې موږ لپاره د خوندي او غوره ژوندانه لاره هودوي، شامل دي. مالیات عموماً د تشبث د ارزښت یا عاید یا د ملکیت د ارزښت پر بنسټ ټاکل کېږي.

د افغانستان د مالیاتو د قوانینو په تفسیر باندې ځانونه ښه پوه کړئ ځکه دا ستاسې تشبث باندې د پای کېدو وړ دي. تاسې تر هغه پورې د خپل تشبث لایسنس د اعتبار وړ ساتلی شئ تر څو چې تاسې دولت ته مالیات ورکوئ. زیاتره تشبثونه چې د ودې لریډ لري په عمدي ډول د امکان تر بریده له دقت سره د هغه مالیاتو لپاره پلان جوړوي چې هغوی یې د ورکړې اراده لري. تاسې د خپلې مالیې د مکلفیتونو لپاره په آسانی پلان جوړولی او مدیریت کولای یې شئ که چېرې تاسې د ډول ډول مالیاتو باره کې معلومات ولرئ چې ستاسې تشبث یې باید راټول او دولت ته وسپاري.

پدې اړه لا ډېر معلومات

په افغانستان کې تشبثونه د عوایدو د قانون پر وړاندې مسؤول دي. دولت په دغه قوانینو کې وخت په وخت بدلونونه راولي؛ نو له دې کبله ډیره مهمه ده چې تاسې د هر ډول تازه بدلونونو په اړه ځانونه باخبره وساتئ. تر ټولو مهمه لار یې د کوچنیو مالیې ورکوونکو یا د منځنیو مالیې ورکوونکو دفتر سره (ستاسې د شرکت حجم ته په کتنې سره)، په اړیکه کې پاتې کېدل دي، په داسې حال کې چې دا ادارې د مالیې وزارت تر چتر لاندې کار کوي چې د دولت ټول عواید اداره کوي.

حکومت ته د خپلو عوایدو او لگښتونو رپوټ ورکول د عوایدو د قانون یو مکلفیت دی. د هرې میاشتې، ربع او کال په پای کې، تاسې باید دولت ته ځینې اړین راپورونه تسلیم کړئ چې ستاسې د تشبث د مالیاتو باره کې معلومات ولري. د افغانستان حکومت په هغو تشبثونو مجازات او جریمې ټاکلي دي چې پر وخت خپل راپورونه او مالیات نه ورکوي. کله چې تاسې د مالیاتو د مقتضیاتو په تړاو محتاط او باخبره یاست، تاسې په آسانی سره قوانین مراعتولای او د خپل تشبث چارو ته ادامه ورکولای شئ. د مالیاتو د ورکړې لارښود سند ولولئ تر څو د جلا جلا مالیاتو د مقتضیاتو په اړه تفصیلي معلومات لاسته راوړئ.

ډول ډول مالیات دي چې تاسې یې په اړه باید معلومات ولرئ او جدي پاملرنه ورته وکړئ.

د کارکوونکي د مالیې سنتول

کله چې تاسې خپلو کارکوونکو ته معاشونه ورکوئ، تاسې د خپلو کارکوونکو د معاش یوه برخه په سنتولو او دولت ته په تادیه کولو مکلف یاست. د مالیې بېلا بېلې کټگورۍ دي او ستاسې کارکوونکي ښایي له دغو کټگوریو څخه په یوه یا دوه کټگوریو کې راشي. د بېلا بېلو کټگوریو په تړاو د معلوماتو ترلاسه کولو لپاره د مالیاتو د لارښود سند او د معاش د هرې کچې لپاره د هغه مالیې د اندازې د معلومولو لپاره چې تاسې یې پر تادیه مکلف یاست، د مالیې د محاسبې پانې ته مراجعه وکړئ.

د کرایې د مالیې سنتول

د کرایې مالیه دولت د هغه ودانۍ د میاشتنۍ کرایې د یوې مشخصې سلنې له مخې تادیه کېږي چې تاسې د خپل تشبث لپاره کاروئ.

تاسې کولای شئ د خپلې ودانۍ له څښتن سره د قرارداد د لاسلیک کولو په وخت مذاکره وکړئ تر څو د کرایې له پیسو څخه د مالیې پیسې ستنې کړئ. هغه تشبثونه د کرایې د مالیاتو نه سنتولو او دولت ته یې نه ورکولو له کبله بیا هم د دا ډول مالیاتو پر ورکړې مکلف دي، که څه هم هغوی د جایداد څښتن ته د کرایې د ورکول کېدونکیو پیسو څخه هیڅ شی ستانه کړي نه وي.

د قراردادي د مالیې سنتول

د قراردادي مالیه حکومت د فرعي قراردادي د پیسو د یوې ځانگړې سلنې له مخې تادیه کېږي. که چېرې د قرارداد ارزښت په یوه کال کې له ۵۰۰۰۰۰۰ افغانیو ټیټ وي، تاسې اړ نه یاست چې پیسې ستنې کړئ خو د پیسو په اړه حکومت ته د هغه میاشتې پای ته رسېدو وروسته چې پیسې پکې قراردادي ته تادیه شوي، په ۱۰ ورځو کې دننه اړو مرو رپوټ ورکړئ. د هغه فرعي قرارداديانو لپاره چې د تشبث معتبر لایسنس لري، تاسې مکلف یاست ۲ سلنه پیسې وگرځوئ او هغه تشبثونه چې بااعتبار جواز نه لري، تاسې مکلف یاست چې د ټولو پیسې ۷ سلنه وگرځوئ او حکومت ته یې ورکړئ.

د تشبث د رسیدونو د مالیې ورکړه

هغه عواید چې تاسې د جلا جلا سوداگريو مشتریانو څخه ترلاسه کوئ، د حکومت د مالیاتو په چوکاټ کې راځي. د بېلگې په ډول، کله چې تاسې په خپل بانکي حساب کې له خپل یوه سوداگريز مشتری څخه پیسې ترلاسه کوئ، تاسې د حکومت له خوا حکومت ته د دغه پیسو د ۴ سلنه پیسو پر ورکړې مکلف

گرځئ. ځينې مشتريان ستاسې له پيسو څخه ۲ سلنه پيسې ستونځي او حکومت ته يې ستاسې په استازيتوب ورکوي. پاتې ۲ سلنه پيسې بايد تاسې پخپله نېغ په نېغه حکومت ته ورکړئ. د ماليې د سند يوه نقل اخيستل ډاډمن کړئ تر څو په خپلو سندونو کې يې کېږدئ.

د کلنيو عوايد و د ماليې ورکولو فورمه

د کال په پای کې، تشبثونه د خپلو عوايدو او لگښتونو په اړه حکومت ته د تفصيلي رپوټ د ورکولو مکلفيت لري. د حکومت د مالياتو دفتر/ادارې د دغو راپورونو فورمې او قالبونه وړيا ورکوي. دغه فورمې اصلاً د يو څو کوچنيو توپيرونو درلودونکي بيلانس شپټ او د عوايد شرحه، جدولونه، او مهالوېشونه دي. د خپلو مالي شرحو چمتو ساتل له تاسې سره په اسانۍ سره د دغو فورمو په ډکولو او حکومت ته يې په سپارلو کې مرسته کوي. په عمومي ډول، حکومت تشبثونه مکلف گرځوي چې د ماليې د ورکړې وړ خپل عايد څخه د لگښتونو تر وضعه کولو وروسته د خپلې سوچه گټې ۲۰ سلنه تاديه کړي.

بېلا بېلې حکومتي ادارې د دې خبرې د ډاډمنولو لپاره چې تشبثونه خپل ماليات تاديه کړي کاري اړيکې او حقوقي مکلفيتونه لري. د تشبث د لايسنس ورکونکې او د مالياتو دفترونه سره خپلو کې نېې اړيکې لري. د خپلو مالياتي مکلفيتونو په سر ته رسولو سره تاسې د خپل تشبث لايسنس بااعتبار ساتلی شئ. د مالياتو د مديريت تر ټولو غوره لار د مجازاتو د مخنيوي لپاره حکومت ته ژر تر ژره د مالياتو ورکولو باندې ځان پوهول دي.

A په دې برخه کې کارول شوي اصطلاحات او تعريفونه يې

د نادبي وړ حسابونه - د شرکت پر غاړه هغه پيسې دي چې شرکت يې بايد خپلو اعتبار ورکونکو ته ورکړي.

بيلانس شپټ (پاڼه) - يو مالي سند دی چې تاسې په يوه ټاکلي وخت کې په خپل تشبث کې څومره پيسې لرئ او څومره پوروري ياست.

لگښتونه - د يوه جنس يا خدمتونو د ترلاسه کولو لپاره له تشبث څخه ورکول کېدونکې پيسې دي.

مالي راپورونه/شرحې - د يوه تشبث د مالي فعاليتونو رسمي سندونه دي چې په هغه کې بيلانس شپټ، د عوايدو شرحه او د پيسو د جريان شرحه شامل دي

د عوايدو شرحه - يو مالي سند دی چې د عوايدو او لگښتونو ترمنځ توپير په ډاگه کوي.

عايد - هغه پيسې دي چې د اجناسو يا خدمتونو له پلور څخه تشبث ته راځي.

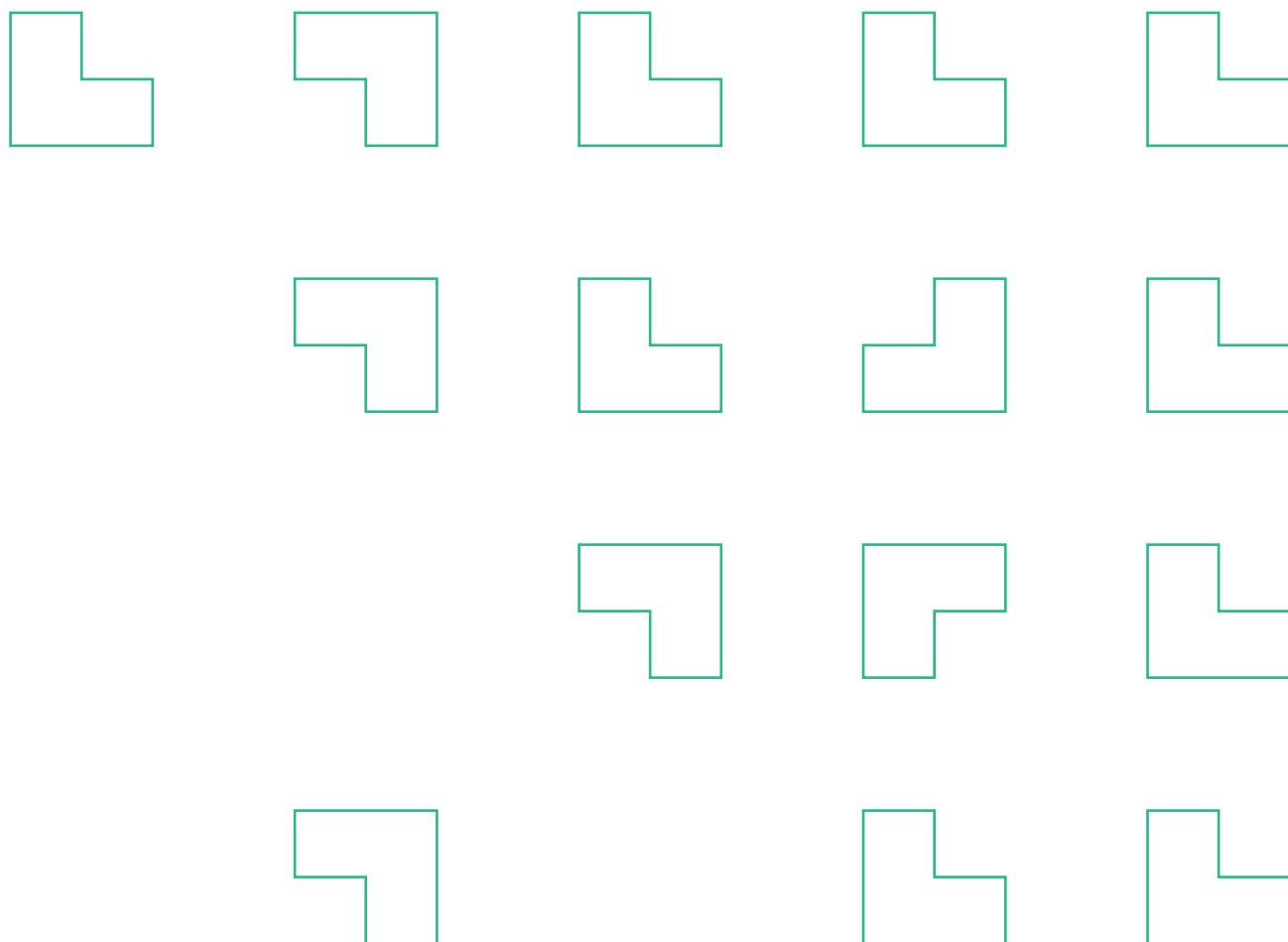
؟ د دې موضوع په اړه د لازياتو معلوماتو لپاره وگورئ:

- آيا زه د مالياتو هغه اندازه چې زه يې بايد تاديه کړم مديريت کولای او د مالياتو د خپل لگښت لپاره پلان طرحه کولای شم؟ ۱۲۴. مالي مديريت

؟ د لاسرسۍ وړ اضافي معلوماتي سرچينې

د ماليې د ټاکلو لارښود

د ماليې د محاسبې پاڼه

۸. قراردادونه خه شی دی؟

يو قرارداد (تړون) له يوې ژمنې (يا ژمنو) پرته بل هېڅ نه دي چې په ليكلې بڼه وړاندې كېږي. قرارداد هغه درك او هيلې ته رسميت وربخښي چې د قرارداد لوري يې د قرارداد د لاسليك پر مهال لري. كه څه هم ډيرى حقوقي سيستمونه مني چې قرارداد فقط د هوكره ليك كلمې او روغې يا يو «شفاهي قرارداد كېداى شي، د دې تنفيذ ستونزمن دى او د دې كار ترسره كول ښايي يوه خورا پېچلي حقوقي بهير ته اړتيا ولري. زياتره متشبهين په ډاډمنه توگه د تشبث د چارو د پر مخ وړلو او د غلط فهمۍ او سوء تفاهم د كمولو لپاره چې ښايي د شفاهي هوكره ليكونو په ترڅ كې پېښ شي، پر ليكلي قرارداد تكيه كوي.

تاسې به وگورئ چې شاوخوا په ټولو سوداگريزو اړيكو كې، تاسې يو نه يو ډول هوكره ليك لري او زياتره يې څه نا څه ليكلي سندونه دي تر څو دواړه لوري د خپلو اړونده نقشونو او توقعاتو په باره كې روښانه و اوسي.

د بېلگې په ډول، كله چې تاسې يوه كاركونكى گومارئ، د دندې لايحه چې تاسې يې د اړونده كاركونكي لپاره جوړئ، يو ډول غيررسمي هوكره ليك دى. كله چې تاسې له يوه بل تشبث څخه توكي، اجناس يا خدمتونه پېرئ، شونې ده چې دا پېرته به په يو نه يو شكل ليكل كېږي. كله چې تاسې خپل محصولات يا خدمتونه پلورئ، تاسې بايد له خپل پېرېدونكي سره هوكره شوي توقعات هم په مستند ډول و ليكئ.

د هرې ډول تشبث لپاره د قراردادونو او هوكره ليكونو كچه او پېچلتيا هم توپير لري. كه ستاسې پېرېدونكي نور تشبثونه دي، شونې ده چې ستاسې زياتره سوداگريزې اړيكې به د قراردادونو او هوكره ليكونو په بڼه وي. كه چېرې ستاسې تشبث له انفرادي وگړو سره راکړه وركړه لري، ښايي د ليكلي قراردادونو او هوكره ليكونو اړتيا مو ډيره جدي نه وي. ستاسې مشورتي هيئت يا ونډه وال ښايي تاسې ته په كاروبار كې د قراردادونو او هوكره ليكونو د اړتيا په تړاو گټورې مشورې دركړي.

بډې اړه لا ډېر معلومات

په افغانستان كې، د سوداگريزو قراردادونو او د جايداد د پلورلو قانون قانوني حكمونه برابرې او په قرارداد كې د ښكېلو لوريو لپاره حقوق او مسؤوليتونه ټاكي. قرارداد د دوه يا زياتو لوريو ترمنځ يو هوكره ليك دى چې د ځانگړو چارو د سر ته رسولو يا نه رسولو مكلفيت منځته راوړي. د «لوري» اصطلاح كېداى شي يو انفرادي كس، شركت يا يوه بل حقوقي بنسټ وي. مهمه نه ده چې لوري څوك دي، دا يوه حقوقي التزام دى چې قراردادونو كې لاندني اړين عنصرونه بايد اړومرو شامل وي چې له دې پرته قرارداد باطل گڼل كېږي:

وړاندیز يا قصد: دا د يوه ځانگړې فعاليت په تړاو د يوه يا ټولو لوريو قصد يا ارادې ته وئيل كېږي چې په مشخص ډول په قرارداد كې تعريف كېږي.

دوه اړخيزه هوكره: دا په دې معنا ده چې ټول لوري د هغه څه په اړه چې په قرارداد كې تر پوښښ لاندې نيول شوي، عين پوهه او درك لري. هر لوري يا خو د يوه عمل د ترسره كولو ژمنه كوي چې لوري يې قانوناً پر ترسره كولو مكلف نه دى يا د يوه عمل له ترسره كولو څخه ډډه كوي چې اړونده لوري يې قانوناً د ترسره كولو حق لري. د قرارداد د آفر دوه اړخيزه هوكره د يوه معتبره قرارداد مهم عنصر دى.

موخه: دا د معاملې جزئيات دي چې يو منقول يا غير منقول جنس، توكي يا غيرمادي شتمني، خدمتونه يا يو بل كار كېداى شي چې د افغانستان له نافذه قوانينو سره په ټكر كې نه دى. د قرارداد موخه بايد واقعي، روښانه، د اعتبار وړ، او قانوني وي.

لامل: قرارداد بايد تشرېح كړي چې ولې لوري په هوكره ليك كې سره شاملېږي او لاسليك كوي يې او، د امكان تر بريده په تعريفولو سره، هغه گټې په گوته كړي چې لوري يې له هوكره ليك څخه ترلاسه كوي.

موده: يو قرارداد پيل او پای لري. باوري كړئ چې كله تاسې قرارداد لاسليك كوئ، نېټه ورباندې وليكئ او په دې اړه هم روښانه اوسئ چې قرارداد كله پای ته رسېږي.

كه څه د يوه قرارداد باورمند كېدو او تنفيذ وړ گرځېدو لپاره پورته ياد موارد ډير لږ مقتضيات دي، تاسې كولاى شئ په يوه ليكلې هوكره ليك كې اضافي موارد هم شامل كړئ. په ياد ولرئ چې كله تاسې په شفاهي ډول د يوه فعاليت لپاره هوكره وركړئ، دا هم د شخړې په صورت كې د اجراء وړ كېداى شي، خو عموماً شفاهي هوكرې د ليكلي هوكرو په څېر اعتبار نه لري. غوره متشبهين تل د شفاهي او غير رسمي قراردادونو پر ځاى چې ښايي د اجراء وړ به وي يا نه، ليكلي هوكره ليكونو ته لومړيتوب وركوي.

د بېلگې په ډول، سیمین د کالیو گنډلو د یو شرکت چارې پر مخ بهیولې او غوښتول یې چې د هرات په یو هوټل کې د یو محصل د پرانیستې مراسم تر سره کړي. هغې یوه ځایي هوټل ته چې د پرانیستې د مراسمو لپاره یې یو ستر سالون درلوده، خپلې اړتیاوې تشریح کړې چې په هغه کې د ځای دیزاین، خواړه، رڼاگانې، د موټرونو د تم ځای اړتیاوې، ښکلا او داسې نور شامل وو. داسې برېښېده چې دواړه لورو اړتیاوې او بیعې درک کړي دي. سیمین د کالیو د نوي کلیکسیون په برابرولو، د اجندا په جوړولو، د مېلمنو په رابللو، د خپلې نمایشي ویديو په ډیزاینولو او داسې نورو چارو کې خورا ډیره بوخته وه. د پرانیستې د مراسمو په ورځ، دوه کارونه سم ترسره نه شول. په هوټل کې یو بل پروگرام هم ترسره کېدو او له دې کبله د سیمین مېلمنو ته د موټرو د تم کولو لپاره په کافي اندازه ځای برابرولو کې پاتې راغی. د هغې ۳ مهمو مېلمنو له دې کبله په مراسمو کې گډون و نه کړای شو چې هغوی د خپلو موټرونو د درولو لپاره ځای و نه موند. همدا راز، د خواړو توکي هم هغه نه وو چې سیمین یې فرمایش ورکړی و. داسې ښکارېده چې د هوټل آشپز د ځان لپاره د چارو د اسانولو په موخه د دواړو مراسمو خواړه سره گډ کړي وو. سیمین د هوټل ادارې ته سخت په غصه وه. هغې د هوټل څښتن ته شکایت وکړ خو شخړه څو اونۍ وغځېده. دا ځکه چې د ثبوت په توگه هیڅ کوم لیکلی قرارداد موجود نه و. د سیمین پروگرام هغومره بریالی نه و، څومره چې نوموړې هیله درلوده. هغې د لیکلي قرارداد د نه شتون له امله هیڅ ډول تاوان ترلاسه نه کړای شو.

په ورته ډول، ډیر نور متشبثین هم له دې امله په شخړو کې لوبدلې دي چې هغوی شفاهي ژمنې کړي دي او خپلې ژمنې یې په لیکلي بڼه نه دي برابر کړي. که اړین و یا نه، لیکلی هوکړه لیک د هوکړه شویو مواردو په اړه ستاسې ثبوت دی، او یو څوک وروسته د کیسې له یاده ایستلو یا بدلولو څخه را گرځوي. د قرارداد لیکل لوري پر مهمو ټکو تمرکز درلودلو او د معلوم هوکړه لیک تطبیق ته اړ باسي.

که ډیر څه مو په خطر کې وي یا مسئله پېچلې ده، تاسې کولای شئ پخپله خپل قرارداد ولیکئ، خو تاسې باید د یوه قانون پوه خدمتونه ترلاسه کړئ. ستاسې پیسې ښايي مخکې له مخکې د هر ډول احتمالي حقوقي ستونزو په مخنیوي مصرف شي، پر ځای د دې چې وروسته به یې بیا د محکمو د دعوی په شکل لگوي. که چېرې ستاسې په سوداگریز قرارداد کې له خطر سره مخ اندازه متوسطه ده یا شرایط یې ساده دي، تاسې باید یوه قانوني بڼه وکاروئ چې دواړه لوري پرې پوهېږي.

په دې برخه کې کارول شوي اصطلاحات او تعریفونه یې

مشورتي هیئت - د خلکو یوه ډله ده چې د یوه شرکت، سازمان یا بنسټ ادارې ته ستراتېژیکه مشوره ورکوي.

شتمنۍ - هر هغه ارزښت لرونکی شی چې ستاسې د تشبث ملکیت وي، شتمني بلل کېږي.

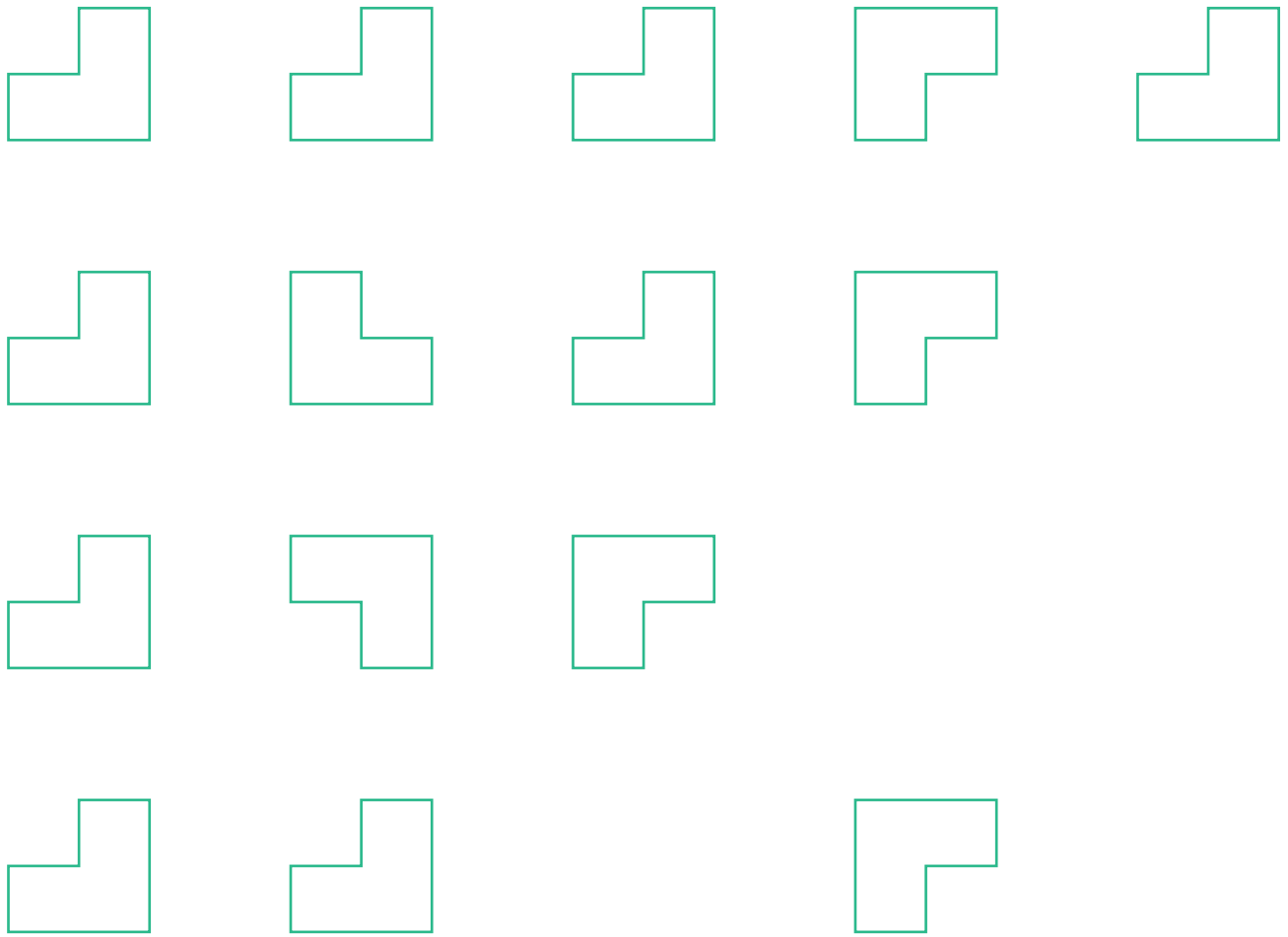
ونډه وال - هر هغه شخص، شرکت یا بنسټ چې د یوه شرکت په ونډو کې لږ تر لږه د یوې ونډې ملکیت ولري.

د دې موضوع په اړه د لازياتو معلوماتو لپاره وگورئ:

- زه څنگه باید په خپل تشبث کې قراردادونه وکاروم؟ ۲. د تشبث پړا وونه - د تشبث رسمی کول
- قراردادونه په افغان حقوقي چاپېریال کې څه ډول توپيرونه لري؟ ۲. د تشبث پړا وونه - د تشبث رسمی کول
- زه له خپل تشبث څخه بهر کوم ډول مشورې او لارښوونې ته اړتیا درلودلای شم؟ ۲. د تشبث پړا وونه - د تشبث رسمی کول
- زه ولې باید د تشبث سندونه په بڼه توگه وساتم؟ ۲. د تشبث پړا وونه - د تشبث رسمی کول

د لاسرسي وړ اضافي سندونه

د قرارداد عمومي بېلگه (ټمپلیټ)

۹.

زه څنگه باید په خپل تشبث
کې قراردادونه وکاروم؟

گڻ شمېر داسې موارد دي چېرته چې قرارداد گټور او په ډيرو مواردو کې اړين ثابتېدلای شي:

د محصولاتو او خدمتونو د پېرلو يا پلورلو معاملات، لکه:

- ستاسې د تشبث د محصولاتو يا خدمتونو پلور
- د اومو توکو يا اجناسو پېرل
- د تبليغاتي خدمتونو پېرل، د تبليغاتي توکو چاپول، نښې نښانې لگوي
- د مالياتو د ورکړې د خدمتونو، BOOKKEEPING او حقوقي مشورې په څېر خدمتونه رانيول
- د تشبث د چارو د پر مخ وړلو لپاره اړين توکي پېرل يا په اجاره رانيول
- د خپل تشبث د چارو د پر مخ بېولو لپاره د يو ځای په اجاره رانيولو، کرایه کولو يا پېرلو هوکړه ليک

له خلکو سره اړيکو ټينگو لوت ته رسمي بڼه ورکول، لکه:

- له مهمو کارکوونکو سره د دندې اړونده هوکړه ليکونه
- له خپلو پانگه اچوونکو سره د ونډه وال اړونده هوکړه ليک
- له لنډ مهاله کارپوهانو سره مشورتي هوکړه ليکونه

پدې اړه لا ډېر معلومات

کله چې تاسې له نورو تشبثونو، بانکونو او د توکو عرضه کوونکو سره معامله کوئ، تاسې بايد قراردادونه او قانوني سندونه لاسليک کړئ.

که څه هم تاسې ښايي پر هغه شخص باور ولرئ چې معامله ورسره کوئ، خو بيا هم مهمه ده چې چارې په ليکلې بڼه ترسره شي تر څو هيڅ ډول ناسم پوهاوی منځته را نه شي، په ځانگړې توگه د وخت په تېرېدو سره او کله چې ستاسې فکر او پام ښايي نورو مواردو ته واوړي.

که څه هم ښايي ډير اضافي کار تر سترگو شي، خو کله چې تاسې قراردادونو او قانوني سندونو سره په معامله کې ياست، تاسې بايد په چارو کې يو وکيل (قانون پوه) هم ښکېل ولرئ. د قانون پوه گومارل ښايي د اضافي لگښتونو د منځته راتگ لامل شي، خو د قانوني مشورې د ترلاسه کولو لپاره د پيسو لگول پر ځای لگول دي. د حقوقي مشورې د ترلاسه کولو يوه اقتصادي لار د يوه قانون پوه گومارل دي چې تاسې ته د قرارداد د بڼې مهم شکلونه ډيزاين کړي تر څو تاسې د خپل قراردادي ترتيباتو لپاره يوه پياوړی تهديد ولرئ. د بېلگې په ډول، يو قانون پوه د کارگومارنې قرارداد، د پانگه اچونې هوکړه ليک، د شرايطو د نه افشاء کولو هوکړه ليک، د عرضه کوونکي قرارداد، د پېر د فرمايش بېلگه او داسې نور ډيزاينولای شي چې تاسې ترې بيا بيا د اړتيا پر مهال گټه اخيستلای شئ. يوه بله لاره هم شته دی او هغه دا ده چې تاسې کولای شئ له يوه ملگرې متشېثې څخه غوښتنه وکړئ يا خو خپلې فورمې له تاسې شريکې کړي يا له تاسې سره ستاسې د بېلگو په جوړولو کې مرسته وکړي. له دې کارونو سره سره، تاسې بايد په قراردادونو ځانونه ښه پوه کړئ او د هرې معاملې ماهيت ته په کتنې سره په قراردادونو کې بدلونونه راوړئ.

همدې ته ورته نور وختونه هم شته دی چې په ترڅ کې به يې تاسې له حقوقي سندونو او قراردادونو سره مخ کېږئ.

د بېلگې په ډول، که تاسې غواړئ چې يوه ودانۍ يا مغازه په کرایه ونيسئ، د اجارې سند يوه حقوقي سند دی چې تاسې لپاره په اړونده ځای کې د سوداگريزو چارو د ترسره کولو لپاره د ترتيباتو په غوره کولو کې مهم دی. عموماً د معاملاتو ترسره کوونکي تاسې ته د هوکړه ليک يوه بېلگه درکوي، خو تاسې د جايداد له څښتن سره يوه مستقيم ليکلې هوکړه هم لرئ.

که تاسې له يوه بانک څخه پيسې پور اخلئ، ډير احتمال لري چې پور هغه وخت تاسې ته درکړل شي کله چې تاسې د پور سند، چې يو حقوقي سند دی، لاسليک کړئ چې پوهېدل ورباندې خورا ډير اهميت لري، نو په ياد ولرئ، کله چې له تاسې څخه د يوه قرارداد د لاسليک غوښتنه کېږي، تاسې مخکې له دې چې سند لاسليک کړئ، بايد له يوه څارنوال څخه غوښتنه وکړئ چې اړونده سند تاسې لپاره وگوري.

د هغه مواردو یو څو بېلگې لاندې ورکړل شوي دي چې تاسې پکې باید یو قرارداد لاسلیک کړئ:

- له نورو شرکتونو څخه اجناس یا خدمتونه پېرل، په ځانگړې ته د توگه که دا یوه اوږدمهاله اړیکه وي چې په ترڅ کې پېر په کال کې څو څو کړنې صورت نیسي
- د توکو واردول او صادول چېرته چې تاسې د گمرکونو دفتر مراجعه کولو لپاره اړ یاست. تاسې ښایي بلونو، د پیسو د ورکړې رسیدونو او د پیسو د لېږد ثبوت ته اړتیا ولرئ
- خپل شرکت ته د کارکوونکو گومارل، که لنډ مهاله وي که اوږدمهاله. دا باید د کارکوونکو یا سلاکارانو لپاره چې تاسې سره کار کوي شرایط وټاکي، لکه معاش، کاري ساعتونه، د کار لمن او داسې نور.
- له نورو شرکتونو سره سوداگریزې اړیکې جوړول چې په ترڅ کې یې دواړه لوري له یوه بل لوري څخه د یوه ارزښت لرونکي شي په بدل کې اجناس یا خدمتونه برابروي. دا په افغانستان کې یوه عادي خبره ده چې شرکتونه یوه موافقتنامه لاسلیک کوي او د یوې ځانگړې مودې لپاره د هر لوري مسؤولیتونه په گوته کوي.
- له یوه بل شرکت څخه پیسې په پور اخیستل یا پور ورکول. دا به باوري کړي چې د بېرته ورکړې وخت، د پور د ورکړې وخت او د تادیبې طریقه مخکې له مخکې ټاکل شوې ده چې په ترڅ کې یې په راتلونکي کې د هر ډول احتمالي شخړو مخنیوی کېږي.

د شخړو په صورت کې، تاسې باید لومړی د خپلمنځي خبرو اترو او مذاکراتو له لارې د یوې حل لارې د پیدا کولو هڅه وکړئ. که دا کار ناکام شو، تاسې کولای شئ د یوه باوري گډ ملگري یا ارتباطي شخص د منځگړیتوب چاره د کارولو هڅه وکړئ چې د منځگړي په توگه ټولو لوریو ته د منلو وړ وي. د وروستۍ هڅې په توگه، تاسې کولای شئ اړونده محکمې ته عارض شئ خو پام مو وي چې له محکمو څخه د پرېکړې لاسته راوړل یوه اوږدمهاله او غیر اقتصادي پروسه ده. تاسې باید محکمې ته د قضیې د وړلو گټې له هغه وخت او سرچینو سره پرتله کړئ چې تاسې به یې د قضیې په اوږدو کې لگوي. مخکې له دې چې قضیه محکمې ته ورسوي، تاسې باید له یوه کارپوه قانون پوه سره مشوره وکړئ او دا ارزونه وکړئ چې آیا تاسې د خپلې خوښې د پرېکړې د ترلاسه کولو ښه فرصت لرئ او که څنگه.

په دې برخه کې کارول شوي اصطلاحات او تعریفونه یې

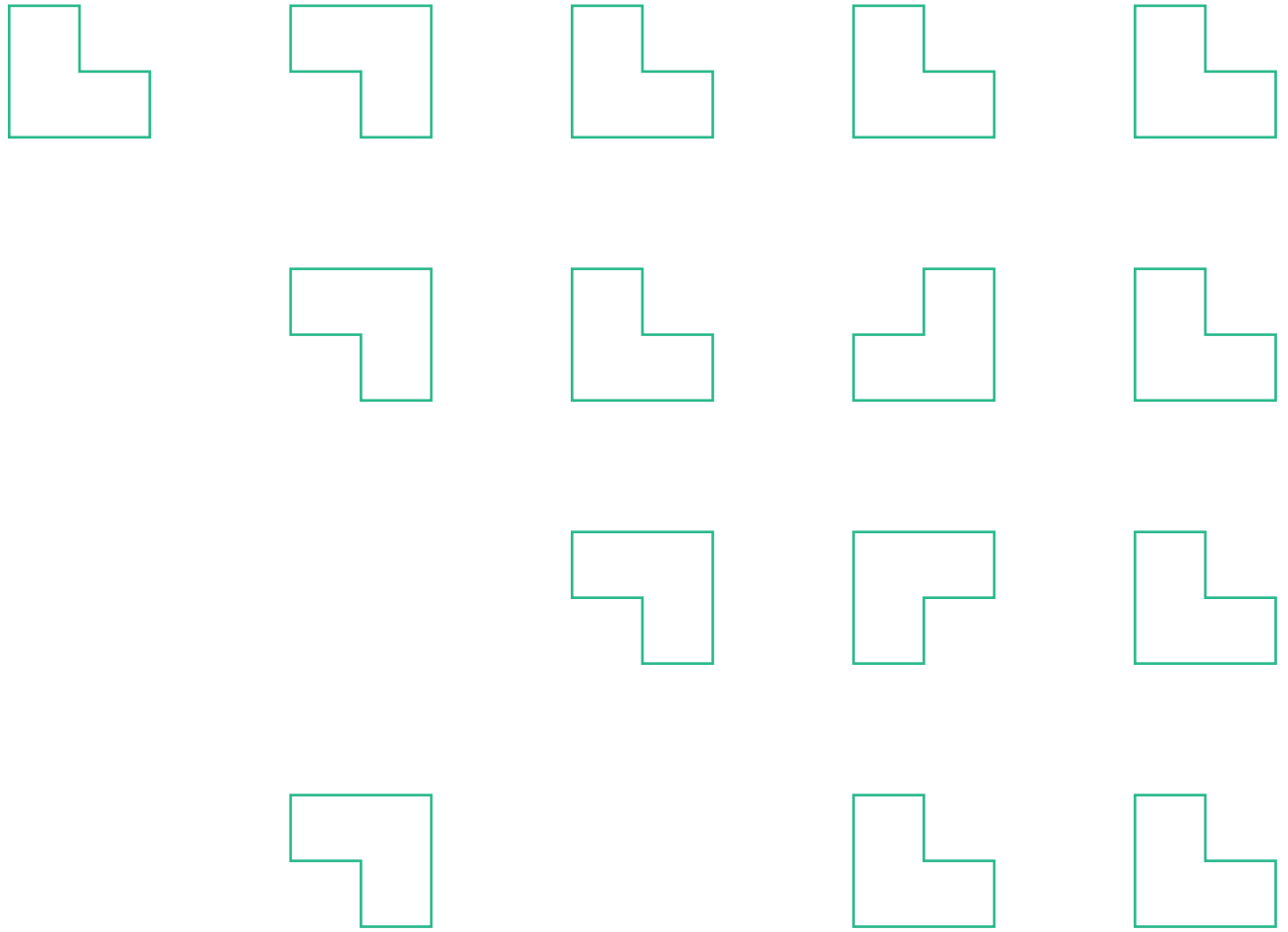
منځگړیتوب - د هوارې په موخه په شخړه کې مداخله کول.

د دې موضوع په اړه د لازياتو معلوماتو لپاره وگورئ:

- قراردادونه څه شی دي؟ ۲. د تشبث پړاوونه - د تشبث رسمي کول
- زه له خپل تشبث څخه د باندې څه ډول مشورې او لارښوونې ته اړتیا لرم؟ ۲. د تشبث پړاوونه - د تشبث رسمي کول
- زه ولې باید د خپل تشبث د چارو سندونه په ښه توگه وساتم؟ ۲. د تشبث پړاوونه - د تشبث رسمي کول

د لاسرسي وړ اضافه سندونه

د قراردادونو عمومي بېلگه (شکل / ټیمپلیټ)

۱۰.

زه له خپل تشبث څخه
د باندې څه ډول مشورې
او لارښوونې ته اړتیا لرم؟

بهرنی مشوره او لارښوونه اکثره وخت د تشبث د کاري ژوند په اوږدو کې بدلېږي. د خپل تشبث د دغو مهمو برخو په اړه له بهر څخه نظر اخیستل ښه کار دی. تشبث ډېر کارونه پر مخ وړي او د تشبث د ژوندانه په ټوله موده کې، تشبث په بېلابېلو ډګرونو کې تخصصي تجربو ته اړتیا لري چې د تشبث څښتنان یا مدیران یې تل پخپله د چمتو کولو وړتیا نه لري. د مخ پر وړاندې تلونکیو متشبثینو، چې تمرکز یې پر دې وي چې هغوی په کومه برخه کې لوی لاس لري او په هغه برخو کې د بهرنۍ مشورې او لارښوونې په لټه کې چې دوی پکې تخصص نه لري، تر منځ د «له بهر څخه د پیسو په بدل کې د خدمتونو رانیول/OUTSOURCING» مفکوره عامه ده. د بهرنۍ مشورې د ترلاسه کولو وختونه، کیفیت او اقتصادي گټې وي.

د بېلگې په ډول، کله چې تاسې د خپلو مالیاتو د تصفیه کولو او د خپل تشبث د لایسنس د نوي کولو اراده کوئ، تاسې ښایي په حسابدارۍ، مالي چارو او د مالیاتو د ورکړې په سیستم کې تخصص و نه لرئ. تاسې د دغو چارو د زده کولو هڅه کولای شئ خو بهیر کېدای اوږد، بې اغېزې او له جدي تېروتنو سره مل وي. د دې پر ځای، تاسې کولای شئ پر خپلو اصلي سوداګریزو چارو تمرکز وکړئ او پرېږدئ چې د مالیاتو کارپوهان ستاسې د مالیاتو د ورکړې مکلفیتونو ترسره کولو ته پام وکړي. په دې توګه تاسې کولای شئ د هغه شي په ترسره کولو سره چې تاسې په کې ښه یاست، ښې ډېرې پیسې وگټئ او په عین وخت کې د مالیاتو کارپوهان په ډېر لږ وخت او په لږ کیفیت سره ستاسې د مالي چارو د تنظیمولو کارونه وکړي او ستاسې مالیات تادیه کړي.

پدې اړه لا ډېر معلومات

ګڼ شمېر داسې برخې شته دی چې تاسې پکې ښایي بهرنۍ مشورې او لارښوونې ته اړتیا ولرئ:

قانوني برخه

یو څارنوال په سوداګریزو چارو کې ښه پوهه او ستاسې په څېر متشبثینو سره د کار کولو تجربه لري. که څه هم تاسې یو ملګری یا د کورنۍ غړی ولرئ چې څارنوال به وي، خو مهمه دا ده چې تاسې د داسې یوه څارنوال خدمتونه ترلاسه کړئ چې له متشبثینو سره دهغوی د سوداګریزو چارو په برخه کې د مرستې کولو ځانګړو تجربو څخه برخمن وي. تاسې لپاره ښایي دا یوه ګټوره خبره وي چې یوه څارنوال سره د لاندې مواردو په اړه مشوره وکړئ:

- ستاسې د تشبث لپاره د تر ټولو قانوني بڼې غوره کول
- ستاسې د تشبث لپاره د اړینو سندونو بشپړول او دوسیه ترتیبول
- له پانګه اچونکو او شریکو مؤسسینو (بنسټګرو) سره د هوکړه لیکونو تر سره کول
- د هغه سندونو رسمي کول چې تاسې له نورو څخه ژغورې څوک چې ښایي ستاسې د تشبث نوم، او د برانډ هویت، سوداګریزو نښانونو او نورو کارولو ته لېوالتیا ولري.

مالي برخه

یو مالي سلاکار ښایي له تاسې سره ستاسې د تشبث د مهمو مالي اړخونو په پوهېدنې کې مرسته وکړي، لکه:

- د هغو بیو ټاکل چې تاسې به یې ستاسې د محصولاتو او/یا خدمتونو د تولید یا عرضه کولو په تړاو ستاسې د لګښتونو پر بنسټ اخلئ
- د حسابدارۍ او BOOKKEEPING د یوه سیستم منخته راول تر څو تاسې د خپل تشبث د مالي چارو د په دقیق ډول د څار او مدیریت وړتیا ترلاسه کړئ
- له خپل حقوقي سلاکار سره په ګډه کار وکړئ تر څو د مالیاتو پلانونو په پام کې نیولو سره د خپل تشبث لپاره تر ټولو غوره قانوني بڼه غوره کړئ.

د ټیکنالوژۍ برخه

که تاسې دا گومان هم ولرئ چې ستاسې تشبث ډیر ساده او بې له کومې پېچلتیا دی، بیا هم احتمال شته ده چې تاسې به یو څه ټیکنالوژیکي مشورې ته اړتیا ولرئ. دا به ډیره غوره وي چې مخکې له دې چې ستاسې تشبث پېچلې بڼه خپله کړي، تاسې د خپل تشبث په لومړیو کې خپل د ټیکنالوژۍ اړتیاوې په

گوته او پلې کړی. په وروستيو پړاوونو کې خپل تشبث کې د ټيکنالوژۍ ورزياتول ښايي ستونزمن او له ننگونو ډک وي.

د ټيکنالوژۍ د برخې سلاکار د لاندې ستونزو د هوارې په برخه کې ښايي گټور تمام شي:

- ستاسې د تشبث د بېلا بېلو برخو د نښلولو لپاره د يوې کمپيوټري شبکې جوړول
- د انټرنېټي او مخابراتي اړيکو د چمتو کونکي غوره کول او ورسره نښلېدل
- د ټيکنالوژۍ د تجهيزاتو غوره کول، د بېلگې په ډول، کمپيوټرونه، ځيرک گرځنده ټيليفونونه او ټيليفونې سيستم
- ستاسې ډيجيټلي شتون ډاډمنول، لکه د ويبپاڼې، خواله رسنيو، برېښنالیکونو او نورو چارو برابرول

بازار موندنه

کله چې خبره بازار موندنې ته شي، د ډيرو شيانو په باره کې بايد فکر وشي؛ نو له دې کبله د بازار موندنې د يو بهرني سلاکار درلودل ښايي ډير گټور تمام شي. دا چې تاسې له اوږدې مودې راهيسې د خپل تشبث په مفکوره باندې کړی دی، ستاسې په اند ستاسې محصول يا خدمت واقعاً له ارزښت او جذابيت څخه برخمن دی. خو ستاسې احتمالي پېرېدونکي ستاسې په څېر اشنايي نه لري، نو له دې امله د پوهاوي د لېوالتيا د پيدا کولو او تر ټولو مهم يې دا چې ستاسې د محصول يا خدمت د پېرلو لپاره د SHARP او اغېزمنې بازار موندنې ستراتيژۍ جوړول به يې د لوړ ارزښت گام وي، نو، د بازار موندنې يو سلاکار، چې ستاسې له تشبث څخه د باندې وي، کولای شي تازه مفکورې او ليدلوري راوړي.

د بازار موندنې يو بهرنی سلاکار کولای شي تاسې سره په لاندې مواردو کې مرسته وکړي:

- ستاسې د شرکت لپاره نوم غوره کول
- ستاسې د محصولاتو او خدمتونو لپاره د برانډ انځور جوړول
- د بازار موندنې پلان او بودجه برابرول
- بهرنيانو ته ستاسې د شرکت او توليداتو يې، لکه قرطاسيه، سوداگريز کارتونه (BUSINESS CARDS)، نښې او علامې او داسې نورو مواردو د ښودلو لپاره ستاسې د ويبپاڼې، د بازار موندنې توکو او بصري عناصرو طرحه کول.

بشري سرچينې

په زياتره مواردو کې د يوه تشبث پيل د يو مفکوره درلودونکي کس له خوا کېږي او زياتره پيليزې چارې يې هم يوازې يا يواځې له يوه يا دوه نورو کسانو سره ترسره کېږي، نو په داسې حال کې د بشري سرچينو په برخه کې د تجربې درلودونکي شخص اړتيا ډيره نه احساس کېږي. خو، حتی د تشبث د پيلولو وروسته هم، د بشري سرچينو يو بهرنی سلاکار له تاسې سره مرسته کولای شي چې:

- ستاسې د استخدامېدونکو کارکوونکو لپاره پلان طرحه کړي
- کاري دندې په گوته کړي چې تاسې ورته ښايي اړتيا ولری
- د کارکوونکو لايحې او د کاري اغېزمنتيا لايحې جوړې کړي
- اجرات (فيس)، معاش او امتيازات وټاکي تر څو تاسې د گومارنې په خپل ځايي بازار کې سيالي وکړای شئ.

کله چې تاسې لومړی د خپل تشبث چارې پيلوئ، احتمالاً تاسې د خپل تشبث د نژدې فعاليتونو د ترسره کولو د ټولو اړونده چارو مسؤوليت پر غاړه لری. خو څرنگه چې ستاسې تشبث وده کوي، تاسې بايد متخصصينو او کارپوهانو څخه مشوره ترلاسه کړئ، لکه:

حقوق پوهان (څارنوالان)

حقوقپوهان د پېچلو سوداگریزو مسئلو د هوارې په برخه کې په لوړل کچه روزل شوي وي او دا چې نن ډیری سوداگریزې چارې د قانوني ملاحظاتو، لکه قراردادونو، هوکړه لیکونو، مقررو او کړنلارو، له امله اغېزمنېږي، نو د یوه قانونپوه درلودل یو ښه نظر دی چې تاسې ورسره اړیکه ټینګولای شئ. هغه ساعته فیس چې حقوق پوهان یې اخلي، ښایي لوړ تر سترگو شي، خو هغه مشوره چې هغوی یې د چمتو کولو وړتیا لري عموماً د لګښتونو په پرتله د لا لوړ ارزښت درلودونکې وي. کله چې خبره د یوه حقوق پوه پیدا کولو ته شي، تاسې باید د راج کولو د چارو لپاره نورو سوداگریزو خلکو څخه مرسته وغواړئ. دا چې یو شخص یو حقوق پوه دی، لږوماً په دې معنا نه دی چې له تاسې سره ستاسې د تشبث په برخه کې د مرستې کولو لپاره هم یو وړ شخص دی. د بېلګې په ډول، یو حقوق پوه چې د طلاقونو په برخه کې تخصص ولري، ښایي د سوداگریزو هوکړه لیکونو او قراردادونو په برخه کې د کار کافي تجربه و نه لري.

د محاسبې کارکوونکي

که څه هم ډیر احتمال شته دی چې تاسې د پیسو، لګښتونو او مالیاتو د څار لپاره د BOOKKEEPING یوه اساسي سیستم منځته راوړئ، امکان لري داسې وختونه راشي چې تاسې د محاسبې له یوه کارکوونکي سره خبرې کولو ته اړ شئ. د بېلګې په ډول، تاسې ښایي د محاسبې له یوه کارکوونکي څخه ستاسې د مالیاتو د تادیاتو د برابرولو غوښتنه وکړئ، ځکه ستاسې له ځینې لګښتونو سره ځانګړې چلند ستاسې شرکت ته ګټه رسولای شي. تاسې همداراز تاسې د مالي چارو له یوه پلانونکي سره هم خبرې کولای شئ. د مالي چارو پلانونکي له تاسې سره ستاسې د شخصي مالي موخو په برخه کې مرسته کولای شي او هغوی په دې پوهېږي چې څرنگه باید له دې واقعیت څخه چې تاسې یوه تشبث لری، اعظمي ګټه واخیستل شي.

د بیمې چمتو کوونکي او سلاکاران

د بیمې د بېلابېلو ډولونو په اړه، چې له تاسې سره د خطر په مخنیوي کې د مرستې لپاره دلاسرسي وړ دي، د معلوماتو د ترلاسه کولو په موخه د بیمې کارپوهانو سره هم اړیکه ونیسئ. د بېلګې په ډول، سوداګران او صادرکوونکي ښایي د خپلو اجناسو د خطر د لمنځه وړلو لپاره چې د لېږد په جریان کې زیان ویني، بیمې ته اړتیا ولري. د بیمې چارو کارپوهان په دوامداره توګه له تشبثونو سره کار کوي او ستاسې د تشبث د بريالي ژوند لپاره اړینه مشوره ورکولای شي.

حکومت او د سوداګرۍ خونې

داسې سازمانونه شته دی چې د تشبثونو پر بريالي کېدو متمرکز دي. دوی وړیا مشورې ورکوي او دا مشورې په اخیستلو ارزې. د سوداګرۍ او صنایعو وزارت (MoIC) سیمه ییز دفترونه او نور بنسټونه، لکه د کرهنې، اوبو لګونې او مالدارۍ وزارت (MAIL) ولایتي دفترونه، تاسې ته لارښوونه درکولای او د اړینو معلوماتو په موندلو کې مرسته کولای شي. کله کله مامورین تاسې نورو سازمانونو ته لېږلی شي چې له تاسې سره مرسته کولای شي. د سوداګرۍ خونې او د غړیتوب سازمانونه هغه بنسټونه دي چې لارښوونه چمتو کولای شي. له دې جملې څخه ځینې سازمانونه دا دي: د افغانستان د سوداګرۍ او صنعت خونې (ACCI)، په افغانستان کې د سوداګرۍ او صنایعو نړیواله خونې (ICC)، د افغانستان د مېرمنو د سوداګرۍ او صنایعو خونې (AWCCI)، افغان مېرمنو د سوداګرۍ فیډراسیون (AWBF)، د افغانستان په امریکایي پوهنتون (AUAF) کې د مېرمنو مرکز (TWC) او داسې نور. د سوداګرۍ خونې د مسلکي اشخاصو له خوا اداره کېدونکي سازمانونه دي چې دغه اشخاص د کوچنیو تشبثونو د څښتنانو پر اړتیاوو پوهېږي او د ښایي شبکه جوړونې، د افکارو د شریکولو، او د خپلو تشبثونو د بريالیتوب لپاره له یوه بل سره د مرستې او ملاتړ په موخه په منظم ډول ستاسې په څېر متشبثینو سره ناستو د ترسره کولو لپاره پروګرامونه تنظیم کړي.

تاسې داسې سوداګریزې مشورې ته اړتیا لری چې له تاسې سره په دوامداره ډول ستاسې د شرکت د ودې د مدیریت لپاره مرسته وکړي. ستاسې په سیمه کې د مناسبې تجربې او پوه ټیم درلودونکي سوداګریز مشورتي شرکتو ته هم کولای شي چې مرسته وکړي.

په دې برخه کې کارول شوي اصطلاحات او تعریفونه یې

سوداګریز نوم/نښان (برانډ) - له یوه ځانګړي نښې (سمبول)، نښان (لوگو) یا نوم څخه عبارت دی چې سازمانونه یې په بازار کې د خپلو تولیداتو له نورو تولیداتو څخه د جلاوالي په موخه کاروي

لګښتونه - د یوه جنس یا خدمتونو د ترلاسه کولو لپاره له تشبث څخه ورکول کېدونکې پیسې دي.

د بازار موندنې پلان - له یوه سند څخه عبارت دی چې د یوه شرکت د بازار موندنې موخې او د دغو موخو د ترلاسه کولو لپاره ترسره کېدونکي ټول اړونده سوداګریز فعالیتونه تشریح کوي.

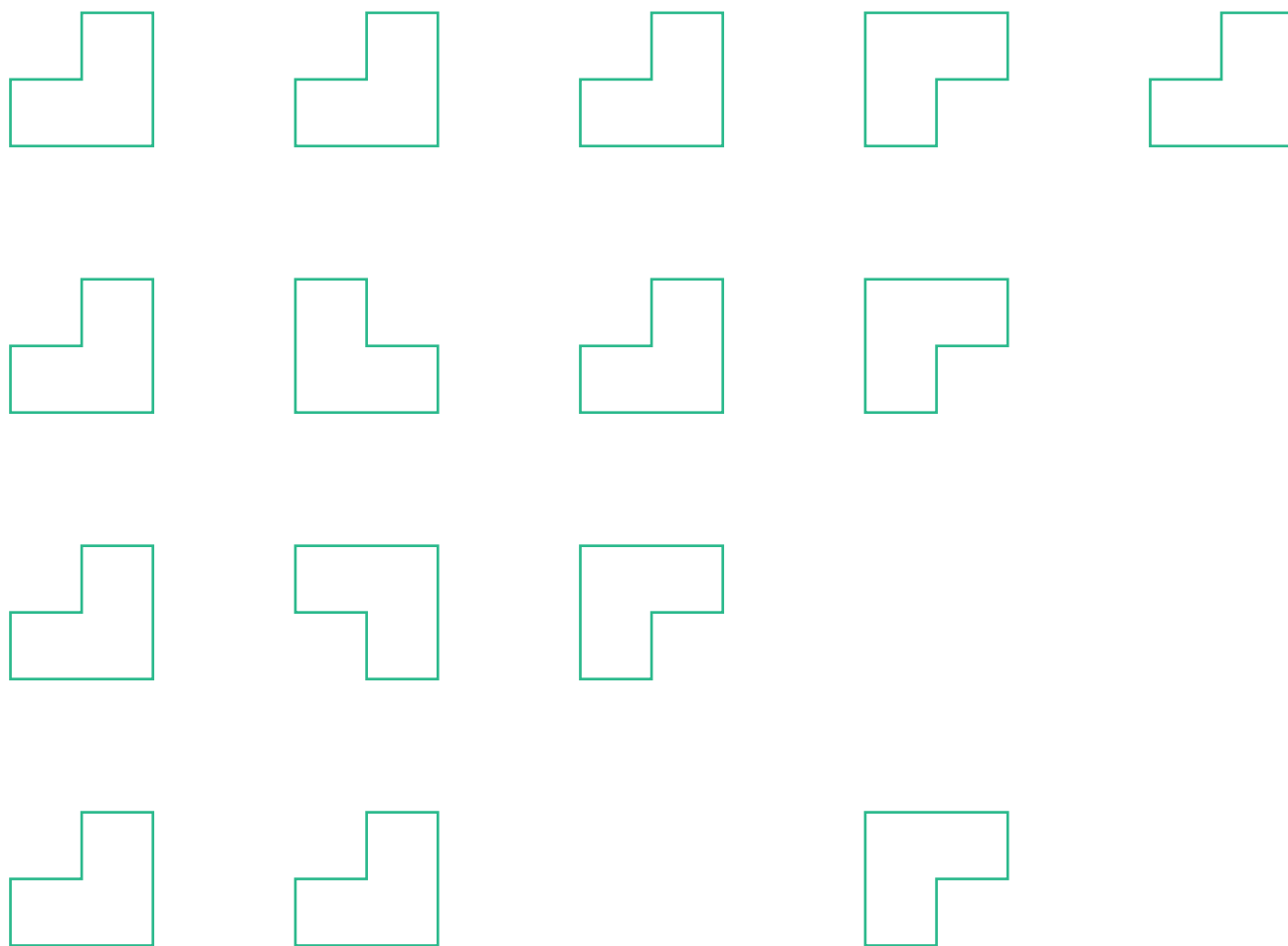
د بازار موندنې ستراتیژي - د خپل برانډ د منځته راوړلو، د هدف لاندې د بازار ګروپونو مهمو پېږدونکو سره د اړیکو د ټینګولو، د محصولاتو/خدمتونو ډیزاینولو، او د محصول/خدمتونو ګڼو خلکو ته د رسولو د څرنگوالي له طرحې څخه عبارت ده.

د دې موضوع په اړه د لازياتو معلوماتو لپاره وگورئ:

- زه څنگه د خپل تشبث لپاره مشوره او لارښوونه ترلاسه کړم؟ ۲. د تشبث پرا وونه - د تشبث رسمي کول

د لاسرسي وړ اضافي سندونه

د افغان حکومت د تشبث د ملاتړ چټک معلوماتي سند

۱۱.

زه د خپل تشبث لپاره مشوره او
لارښوونه څنگه ترلاسه کړم؟

متشبیښو لپاره د یوه کاروبار د پیل پر مهال دا احساس درلودل غیرعادي نه دی چې گوندې هغوی د په لومړیو پړاوونو کې یواځې او منزوي دي، خو نورې لارې چارې هم شته دی چې په ترڅ کې نور د خپلې تجربې، مهارتونو او نظرونو شریکولو ته هڅول کېږي. تاسې کولای شئ له نورو سره چې یا ستاسې په صنعت کې تر تاسې زیاته یا بدله تجربه لري، د مشورې لپاره په اړیکه کې شئ. تاسې د یوه بهرني نظر د ترلاسه کولو لپاره له داسې خلکو سره هم اړیکه نیولای شئ چې په نورو تشبثونو یا صنعتونو کې دنده ترسره کوي.

تاسې کولای شئ له سلاکارانو سره د رسمي یا غیررسمي اړیکو درلودلو بڼه انتخاب کړئ. ځینې مشورتې اړیکې چې تاسې یې منځته راوړلو ته لېواله واوسئ په لاندې ډول دي:

- د سلاکارانو پلاوی درلودل
- مدیره هیئت درلودل
- د سلاکارانو/مربیانو او لارښوونکو مرسته ترلاسه کول

مشورتې پلاوی د خلکو یوه ډله ده چې د یوه شرکت، سازمان یا بنسټ مدیریت ته ستراتیژیکه مشوره ورکوي. مشورتې پلاوی د شرکت او له څښتن سره یې غیررسمي اړیکه لري خو د شرکت لپاره د پرېکړه کولو واک نه لري. د یوې متشبیښې لپاره د مشورتې هیئت درلودل ډیره بڼه وسیله ده ځکه دا اړونده متشبیښې ته د یوه خلکو یو ټیم برابروي چې یاده متشبیښه له هغوی څخه سلا مشورې اخیستلای شي.

مدیره هیئت د خلکو یوه منل شوې ډله ده چې د یوه سازمان د فعالیتونو د څارلو لپاره په گډه کار کوي. مدیره هیئت زیاتره وخت د سازمان په استازیتوب د پرېکړه کولو له واک څخه برخمن وي. د مدیره هیئت واک د قوانینو له مخې د د هغه صلاحیت پر بنسټ ټاکل کېږي چې شرکت یې مدیره هیئت ته ورسپاري. عموماً عامه شرکتونه یا ستر شرکتونه د مدیره هیئت درلودونکي وي. د کوچنیو شرکتونو لپاره د مدیره هیئت شتون عموماً اړین نه وي. خو که شرکت پراختیا ومومي او وده وکړي، دوی کولای شي چې د شرکت د لازيات څار د برابرولو او کړنې یې په مسئولانه ډول سر ته رسول ډاډمنولو په موخه د مدیره هیئت منځته راوړلو باندې فکر وکړي.

له یوه مرېي/سلاکار یا لارښود څخه مشوره ترلاسه کول بنیایي د متشبیښې له خوا ترلاسه کېدونکې تر ټولو گټور ملاتړ وي. مرېي/سلاکار عموماً یو ډیر باتجربه شخص وي چې د یو لړ پراخه موضوعگانو په تړاو متشبیښې ته مشوره او لارښوونه ورکولای شي. متشبیښه له خپلو سلاکارانو سره اوږدمهاله اړیکې لري. لارښود داسې یو شخص دی چې له متشبیښې سره د خورا مشخصو مهارتونو یا کارونو په برخه کې مرسته کولای شي. د بېلگې په ډول، یوه متشبیښه امکان لري د دې لپاره د یوه لارښود په لټه کې وي چې له نوموړې سره په عامه ډگر کې په اسانۍ سره د ویناوالی په برخه کې مرسته وکړي. یوه بله بېلگه دا هم کېدای شي چې یو لارښود متشبیښې ته له بانک څخه په لومړي ځل د پور د اخیستنې په برخه کې مشوره ورکړي. اړینه نه ده چې لارښود دې د مشبثې د کاروبار په برخه کې د پراخه تجربې خاوند وي، خو دوی په یوه ځانگړې مهارت کې ډیر لوړ استعداد لري. د بېلگې په ډول، مېرمن حبیبه نه پوهېده چې څنګه د خپل ځان لپاره د فیسبوک پاڼه جوړه کړي، خو هغې وکولای شول له خپلې کمکۍ لور څخه د لارښوونې په ترلاسه کولو سره د فیسبوک پاڼه جوړه کړه!

پدې اړه لا ډېر معلومات

د خپل تشبث لپاره د مشورې او لارښوونې د ترلاسه کولو وړتیا درلودل ستاسې د شرکت پر وده فوق العاده مثبت اغېزه درلودلای شي.

یو شمېر گټورې لارې چارې شتون لري چې پر مټ یې تاسې دا کار کولای شئ.

سلاکاران او لارښوونکي

د وخت په تېرېدو سره، امکان لري چې تاسې دې له داسې خلکو سره مخ شوي او له هغوی سره اړیکې منځته راوړي وي چې تاسې لورې کچې بریاوو او لاسته راوړنو لپاره پېژندل. اړینه نه ده چې دا هیله بخښونکي اجراءات د مالي اړخ درلودونکی وي— دا امکان لري چې یو منلی او سرگرمه ښوونکی یا مذهبي مشر هم وي.

د مرېي/سلاکار د موندلو لپاره، د هغه خلکو په اړه فکر وکړئ چې تاسې یې د هغوی د لاسته راوړنو، په ځانگړې توګه د هغه مواصفتو او ارزښتونه لپاره پېژنئ چې تاسې یې خپلول یا یې په خپل تشبث کې پلې کول غواړئ.

یو احتمالي سلاکار اړینه نه ده چې گوندې ستاسې د تشبث له ډول سره دې په مشخص ډول کټ مټ ورته والی ولري؛ ځکه، اصلاً دا امکان ډیر کم تر سترگو کېدای شي چې یوه مریې دې په بشپړه توګه وړ او مناسب کس وي. په یاد ولری، دا د یوه احتمالي مریې وړتیاوې، ارزښتونه او د هغوی بهرنی لریډ دی چې تاسې ته ګټور تمامېږي.

د یوه سلاکار د پیدا کولو پر مهال بڼه ژور فکر وکړئ چې تاسې د څه شي په لټه کې یاست، او د هغه خلکو په اړه هم فکر وکړئ چې تاسې مخکې له مخکې پېژني، حتی که تاسې ته د هغوی بلدتیا د یوې متشبثې په توګه نېغ په نېغه له تاسې سره اړیکه و نه لري.

ستاسې په ټولنه کې سوداګر

تاسې ښایي زیاتره وخت د مشورې او لارښوونې لپاره په خپله شبکه کې سوداګرو او متشبثینو سره اړیکه ونیسئ. اړینه نه ده چې هغه سوداګر چې تاسې ترې د مشورې اخیستل غواړئ دی، ستاسې په سکتور کې وي، خو په عین حال کې په افغانستان یا بل ځای کې د سوداګریزو چارو د ترسره کولو پراخه تجربه لري؛ نو تاسې کولای شئ چې له داسې خلکو سره خپله موضوع شریکه کړئ او تازه نظر یا مشوره ترې ترلاسه کړئ. زیاتره وخت تاسې له نورو سوداګرو سره فقط د خبرو اترو له لارې کولای شئ غوره نظرونه ترلاسه کړئ. تاسې باید د خپلې شبکې سوداګرو سره په فعال ډول اړیکه ونیسئ او خپلې اړیکې مشبتي او د دوه اړخیزې همکارۍ پر بنسټ وساتئ.

د سوداګریز غړیتوب سازمانونه

د یوه سوداګریزې اتحادیې یا شبکې د غړیتوب یوه ګټه دا ده چې تاسې په خپله ټولنه کې له لسګونو نورو متشبثینو او تشبثانو سره د لیدو کاتو فرصت مومئ. ځینې سازمانونه، لکه د افغانستان د مېرمنو د سوداګرۍ او صنایعو خونه (AWCCI)، د خپل مدیره هیئت یا د خپل مدیریت ټیم په تشکیل کې د سوداګریزو چارو په برخه کې باتجربه خلک لري چې له تاسې سره د ګټورې مشورې په ترلاسه کولو کې مرسته کولای شي. د غړیتوب درلودل به تاسې ته له نورو غړو سره د اړیکو د ټینګولو او له هغوی څخه د لارښوونې د ترلاسه کولو فرصت برابر کړي.

د سلاکارانو پلاوی

د سلاکارانو پلاوی له تاسې د هر ډول ننگونو د هوارولو لپاره چې تاسې ورسره ښایي مخ شئ، منځته راوړل کېږي تر څو ستاسې د سلاکارانو د پلاوي غړي ستاسې په تشبث کې د بدلون په راتګ سره بدل شي. د سلاکارانو د پلاوي د منځته راوړلو لپاره هیڅ ډول معلوم رسمي جوړښت یا حقوقي التزام شتون نه لري، خو یو شمېر لارښود اصول لاندې ورکړل شوي دي.

زه خپل د سلاکارانو پلاوي ته څوک باید راوبولم؟

د سلاکارانو د پلاوي ګټه دا ده چې تاسې کولای شئ د پلاوي غړي د خپل تشبث له اړتیاوو سره سم بدلولای شئ. د خپل تشبث په لومړیو پړاوونو کې، تاسې باید داسې سلاکاران غوره کړئ چې له احتمالي پېرېدونکو سره اړیکې ولري یا د مهمو سوداګریزو روابطو درلودونکي وي. کله چې ستاسې شرکت پرمختګ کوي، تاسې باید داسې یو څوک غوره کړئ چې د تولید یا د تشبث د پراختیا اړونده نورو چارو کې پراخه تجربه ولري.

د سلاکارانو پلاوی باید څو ځله ناستې ترسره کړي؟

د ناستو یوه منظم مهالویش ولری چې د هغې په رڼا کې د سلاکارانو د پلاوي ټول غړي له تاسې سره د یوه ګروپ په بڼه وګوري. د دغو ناستو ډیر نه دایرول یو غوره نظر دی ځکه ستاسې سلاکاران به پخپله هم ستاسې په څېر بریالي او ډیر بوخت مسلکي، اجرائیوي اشخاص، یا متشبثین وي. ستاسې د تشبث په لومړیو پړاوونو کې، میاشتنۍ غونډه ښایي ګټوره وي خو ستاسې د تشبث په وده او پرمختګ سره تاسې باید فکر وکړئ چې د سلاکارانو ټول پلاوی باید له تاسې سره په هرو څو میاشتو کې وګوري.

د سلاکارانو د بشپړ پلاوي د منظمو غونډو په منځ کې، د سلاکارانو د خپل پلاوي غړو څخه پوښتنه وکړئ چې آیا هغوی په یوه ټاکلي وخت کې له یوې ننگونې سره د مخ کېدو له امله له تاسې سره د اړتیا له مخې په انفرادي ډول خبرو ته چمتو دي او که څنګه.

آیا زه باید خپل د سلاکارانو پلاوي ته معاش ورکړم؟

احتمال شته دی چې هغه څوک چې تاسې ترې د خپل د سلاکارانو په پلاوي کې د دندې ترسره کولو غوښتنه کوئ، ښایي ستاسې غوښتنې ته لیبیک ووايي ځکه هغوی له تاسې سره په بریالیتوب کې مرسته کول غواړي او هغوی به دا کار بې له پام وړ حق الزحمې څخه کوي، خو، تاسې باید ستاسې د سلاکارانو پلاوي کې د هغوی د دنده ترسره کولو تجربه د امکان تر بریده هوسا او د خوښۍ وړ وگرځوئ. تاسې باید د خپل مشورتي پلاوي غونډې په یوه بڼه رستورانټ کې ترسره کړئ چې تاسې او ستاسې شرکت باید د ماښامۍ پیسې ورکړي، یا تاسې باید د خپل مشورتي پلاوي غړو ته د هغوی د ګډون له امله کوچنۍ خو متفکرانه ډالۍ ورکړئ، لکه د افغانستان د موسیقۍ په ملي انستیتیوت کې د یوه کانسرټ ټیکټ یا د یوې ځایي مجلې غړیتوب.

زما د سلاکارانو په پلاوی کې د یوه غړي د دندې ترسره کولو موده باید څومره وي؟

دا چې د بهرنیو سلاکارانو اړتیا به ستاسې په تشبث کې د بدلون په راتگ سره بدلون ومومي، تاسې باید د خپل مشورتي پلاوي د غړو په اسانۍ سره د بدلولو وړتیا ولری. د مشورتي پلاوي غړي پوهېږي چې د هغوی غړیتوب عموماً لنډمهاله وي، خو مهمه دا ده چې دا خبره له پیله روښانه شي تر څو تاسې او ستاسې د مشورتي پلاوي غړي د وخت له پلوه د خپلو ژمنو په اړه روښانه توقعات ولري. د مدیره هیئت په داسې حال کې چې د سلاکارانو پلاوی د هغوی د فعالیت د ترسره کولو او ستاسې تشبث ته یې د احتمالي گټې څرنگوالي ته په کتنې پراخه انعطاف پذیري او ازادې راوستلی شي، مدیره هیئت ستاسې په تشبث کې د خپل نقش له کبله د مشخص حقوقي مسؤولیت درلودونکی دی.

پانگه اچوونکي هغه څوک دي چې پیسې هغه مهال له خطر دي سره مخ کېږي کله چې یې ستاسې په تشبث کې په کار واچوي. د هغه چا په توگه د تشبث پیلوي ستاسې شرکت یا محدودالمسؤولیته شرکت جوړوي، تاسې په اړه لوی لاس لری چې څوک به ستاسې په مدیره هیئت کې شامل وي. په ځینو مواردو کې، یو بانک یا فرد چې ستاسې په تشبث کې د پام وړ پانگونه کوي کولای شي ستاسې د مدیره هیئت د غړیتوب د ترلاسه کولو غوښتنه وکړي تر څو هغوی ستاسې د تشبث او د هغوی د پانگونه د وضعیت د څرنگوالي په اړه معلومات ترلاسه کړای شي.

که څه هم اکثره متشبثین د هغه خلکو غوره کولو ته لیواله وي چې ښه یې پېژني تر څو د هغوی په مدیره هیئت کې دنده ترسره کړي، دا هم یوه غوره نظر دی چې تاسې د خپل مدیره هیئت د غړو په اړه د هغوی د ونډې څرنگوالي ته په کتنو سره فکر وکړي. هغوی باید نه یواځې دا چې پیسې ورکړي بلکې هغوی باید خپلې تجربې، مهارتونه او تر بل هر څه مهم دا چې خپلې، اړیکې او روابط هم په کار واچوي چې ښایي ستاسې شرکت لپاره ارزښتناکه ثابت شي.

په دې برخه کې کارول شوي اصطلاحات او تعریفونه یې

مشورتي پلاوی - د خلکو یوه ډله ده چې د یوه شرکت، سازمان یا بنسټ مدیریت ته په دوامداره توگه سلا مشوره ورکوي.

مدیره هیئت - د پېژندل شویو خلکو یوه ډله ده چې په گډه سره د یوه سازمان فعالیتونه څاري.

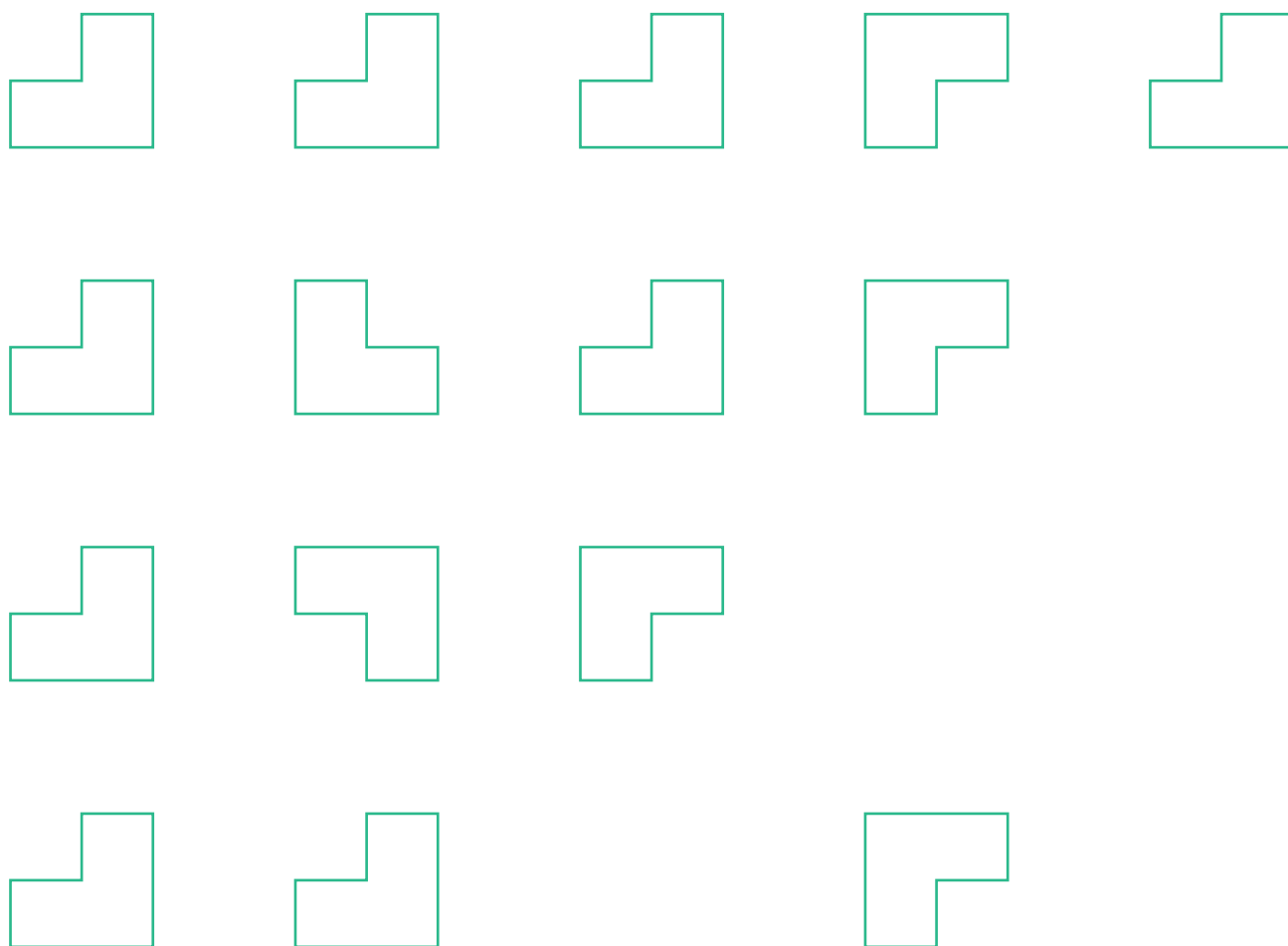
محدودالمسؤولیته شرکت (LLC) - د ملگرتوب (همکاری) او شرکت ترمنځ د سواگری له یوه گډ ډول څخه عبارت دی چې د مسؤولیت د خوندي کولو لپاره تاسیس کېږي.

د دې موضوع په اړه د لازياتو معلوماتو لپاره وگورئ:

- له خپل تشبث څخه بهر زه څه ډول مشورې او لارښوونې ته اړتیا لرم؟ ۲. د تشبث پړاوونه - د تشبث رسمي کول

د لاسرسي وړ اضافي سندونه

د افغان حکومت د تشبث د ملاتړ چټک ماخذ

۱۲.

ولی زه باید د تشبث اسناد
په بڼه توگه وساتم؟

زیاتره سوداگریز کارپوهان او د تشبث بریالی څښتنان له دې مشهور سوداگریزې قاعدې سره موافقه کوي: «هغه شی چې تاسې یې اندازه کولای نه شئ، مدیریت کول یې هم ستاسې له وسه بهر دی». د دې قاعدې اصل ډیر ساده دی: تاسې نه یوازې دا چې مالي بلکې د هر ډول کښوونو په ښه توګه ساتلو ته اړتیا لرئ تر څو پوه شئ چې ستاسې تشبث څنګه پر مخ روان دی. په سمه توګه د تشبث د اسنادو د ساتلو اهمیت له تاسې سره ستاسې په تشبث کې دننه په ګڼو بېلابېلو برخو کې ستاسې د تشبث د چارو په سمبالو کې د مرستې په برابرولو کې خپل نقش لوبوي. (د تشبث د سندونو د سمبالولو په اړه د لازياتو معلوماتو لپاره د مالي چارو د مدیریت برخې ته مراجعه وکړئ).

کارګومارنه

کله چې تاسې خلک ګومارئ چې ستاسې په تشبث کې کار وکړي، مهمه ده چې د کارکوونکي د ګټلې حق الزحمې او هغوی ته د هغوی د کار او زیار لپاره د ورکول کېدونکو پیسو، او په ډیر مواردو کې، د هغوی د مالیاتو چې تاسې د هغوی ګومارنې پر بنسټ تادیه کوئ، دقیق اسناد وساتل شي. کله چې تاسې پر کار د لګیدونکي پیسو د اندازې په اړه د کارکوونکي سندونه په ښه توګه ساتئ، تاسې به د خپل تشبث په عملیاتو کې د کار د لګښت په درک کولو سره ګټه هم ووبنئ. تاسې به د کار د لګښتونو د سمبالنې، ترټولو مهمه دا چې ستاسې د تشبث د ګټې د منځته راوړلو پر وړتیا یې احتمالي اغېزې د څرنګوالي په اړه د غوره پرېکړو د کولو وړتیا ولرئ. په ځینو مواردو کې، ستاسې د کارکوونکو په باره کې د تشبث د چارو په ښه توګه سندونو ساتل ښایي د حکومت له خوا التزام وي، نو په ښه توګه د سندونو ساتل به تاسې د حکومت له مقررو سره په مطابقت او همغږۍ کې ولري. د بېلګې په ډول، تاسې باید خپلو کارکوونکو په استازیتوب د مالیاتو ورکړې سندونه وساتئ تر څو باوري کړئ چې د کال د پای د رپوټ د سپارلو پر مهال د مالیاتو مامورین دغه لګښتونه په پام کې ونیسي او حساب یې کړي.

بازار موندنه

ډیر احتمال لیدل کېږي چې تاسې به پر بازارموندنه او د خپل د تشبث پر تبلیغاتو ډیرې پیسې مصرف کړئ؟ په ځانګړې توګه په پیل کله چې ستاسې احتمالي پېرودونکو ته ښایي ستاسې د تشبث په اړه معلومات نه وي. کله چې تاسې د دې خبرې د څارلو لپاره په ښه توګه خپل سندونه ساتئ چې تاسې د بازارموندنې پر ډول ډول فعالیتونو باندې څومره پیسې لګوئ، تاسې دغه سندونه خپل له هغه پلور سره پرتله کولای شئ چې ښایي د بازارموندنې د ډول ډول فعالیتونو له امله منځته راشي. د دې کار په کولو سره، تاسې به یوه غوره نظر لاسته راوړئ چې په راتلونکي کې د بازارموندنې د هلو ځلو لپاره په کومو کومو برخو کې باید پیسه ولګول شي.

محصولات او عملیات

که تاسې یو محصول تولیدوئ یا یو خدمت وړاندې کوئ، تاسې باید د خپل شرکت د محصولاتو د لګښتونو او کیفیت په اړه سندونه په ښه توګه وساتئ. همدا راز تاسې ته به جوته شي چې، ستاسې د شرکت د ودې په ترڅ کې، تاسې به د محصولاتو د تولید، د محصولاتو، او خدمتونو د عرضه کولو د لا اغېزمنو طریقو په اړه معلومات ترلاسه کړئ، او ستاسې په کاري اغېزمنتیا کې ښایي ښه والی رامنځته شي، خو د دې معلوماتو ترلاسه کولو لپاره چې چارو کې په رښتیا هم ښه والی راروان دی، تاسې باید په سمه توګه د سندونو ساتلو ته مخه وکړئ.

همداراز، تاسې باید خپلو محصولاتو او خدماتو د کیفیت باره کې سندونه وساتئ تر څو تاسې باید د کیفیت د هغه کچې د ساتلو یا ښه کولو لپاره د بدلونونو په منځته راوړلو پوه شئ چې ستاسې پېرودونکي یې تمه لري. تاسې تر هغې پورې ښه کیفیت نه شئ ساتلی تر څو چې تاسې اسناد په ښه توګه ساتلي نه وي؛ په یاد ولرئ چې کیفیت زیاتره وخت هغه اصلي لامل دی چې یو پېرودونکی دا پرېکړه کوي چې آیا ستاسې د یوه پېرودونکي په توګه له تاسې سره اړیکو ته ادامه ورکړي او که څنګه.

مالي

کله چې مونږ د سندونو د ښې ساتنې په اړه فکر کوو، زمونږ په فکر کې زیاتره وخت د مالي او حسابي چارو د سندونو ساتل وي. د سندونو دا ډول ساتنه ستاسې د تشبث د فعالیت د څرنګوالي په اړه ستاسې د "KEEP SCORE" څرنګوالي څخه عبارت دی. دا چې مالي سندونه او د محاسبې سیستمونه د چارو د اندازه کولو پر منل شویو طریقو او لارو ولاړ وي، ستاسې د مالي چارو د سندونو ساتل هم له نورو تشبثونو سره د خپل تشبث د پرتله کولو یوه لار ده.

په سمه توګه د مالي چارو د سندونو ساتل هم ډیر له اهمیت ډک دي که چېرې تاسې په خپل تشبث کې د بهرنیانو پانګونې ته لېواله یاست یا که چېرې تاسې یوه بانک ته د پور اخیستلو لپاره مراجعه کوونکي یاست. دا بهرنیان د خپل ځان لپاره د یوې وسیلې په توګه د سندونو د غوره ساتنې تمه لري تر څو ستاسې په تشبث کې د پانګونې یا د پور د چمتو کولو پرېکړه وکړي.

د يوې مسټوولې او منظمې تشبې په توگه، تاسې بايد د مهمو معلوماتو د څارلو لړۍ وساتئ. يعنې تشبې ته راتلونکو او له تشبې وتونکو پيسو د معلوماتو لړۍ، خو دا د نورو شيانو د څارلو په معنا هم دی چې ستاسې په تشبې اغېزه لري، لکه:

د کارکوونکي سوانح: د خپل هر کارکوونکي لپاره، تاسې بايد په دې اړه چې هغه يا هغې ته څه ورکول کېږي، د درخواستي د فورمې چې نوموړې يا نوموړي تاسې لپاره د کار کولو په تسليم کېږي، او همدا راز د هغه يا هغې د روزنې تاريخچې، حاضري او رخصتۍ په اړه تازه معلومات ولرئ. دا هغه راپورونو خوندي ساتل باوري کړئ چې تاسې د کارکوونکي د اجرائو په اړه ليکلي دي. تاسې بايد دا معلومات هم ولرئ چې په کار کې د بېرني وضعيت په منځته راتگ سره له چا سره اړيکه ونيسئ.

موجودي: که تاسې محصول توليدوئ او اجزاء يا خام توکي کاروئ، تاسې بايد د دې معلوماتو څرک چې تاسې څومره توکي کاروئ او همدا راز تاسې بايد په دې اړه معلومات اومه توکي له کومه ځايه ترلاسه کوئ، ولرئ. دا هغه نور هم اهميت خپلوي که چېرې تاسې اضافي عمليات پيلوئ چې ستاسې له «مرکزي» موقعيت څخه په واټن کې ترسره کېږي.

تجهيزات: که تاسې د خپلو محصولاتو د توليد يا د خپلو خدمتونو د وړاندې کولو لپاره تجهيزات کاروئ، د تجهيزاتو د پېرلو د ټولو معلوماتو سندونه او تجهيزاتو په بڼه توگه د کارونې وړ گرځولو لپاره د اړين حفظ او مراقبت د معلوماتو د سندونو ساتل بې اهميت نه دي.

د بازار موندنې توکي: که تاسې برشورونه يا تبليغاتي اعلانونه جوړوئ، غوره به دا وي چې تاسې د خپلو تبليغاتي اعلانونو او تبليغاتي توکو نقلونه له ځان سره وساتئ. تاسې هغه اعلانونه بيا هم کارولای شئ چې زړه راښکونکي معلومېږي.

د توليد سندونه: که تاسې يو محصول توليدوئ، تاسې بايد دا ارزونه په دوامداره توگه وکړئ چې تاسې محصول په کومه اندازه جوړوئ. کله کله تاسې ته به دا مهمه جوتنه شي چې تاسې بايد د سندونو ساته تر يوه ساعت يا لږ تر لږه د ورځې پورې وڅارئ.

د پلور سندونه: تاسې بايد وڅارئ چې تاسې هره ورځ څومره محصولات يا خدمتونه پلورئ. که چېرې تاسې له يوه محصول يا يوه خدمت څخه ډير محصولات پلورئ، تاسې بايد د دغه هر يو توکي سندونه وساتئ تر څو پوه شئ چې کوم شی تر بل هر څه بڼه پلورل کېږي.

د پلورونکو سندونه: تاسې بايد د خپلو غوره پېرېدونکو نوملړ او د هغوی د پېرلو تاريخچه هم ولرئ. دا هغه وخت گټور تمامېږي کله چې تاسې تبليغات پر لار اچوئ يا تاسې له خپلو پېرېدونکو سره د يوه نوي محصول شريکول غواړئ. ستاسې تشبې ته په کتو سره، تاسې بايد د خپلو پېرېدونکو ځيني شخصي معلومات هم ثبت کړئ و بې ساتئ، لکه د هغوی د زوکړې نېټه يا د کالو اندازه. دا چاره له تاسې سره د اړونده پېرېدونکي لپاره په مشخص ډول چمتو شويو خدمتونو د وړاندې کولو زمينه هم برابروي.

سوداگريزې اړيکې: تاسې بايد د خپلو ټولو پلورونکو او د تشبې د نورو اړيکو يا ارتباطي اشخاصو په اړه هم معلومات په منظم ډول وساتئ. څرنگه چې تاسې له ډيرو خلکو سره لیده کانه ترسره کوئ، ستاسې شبکه پراختيا مومي. نه يوازې دا چې دا نوملړونه له تاسې سره ستاسې په بازار موندنه کې مرسته کوي، بلکې، تاسې نه شئ درک کولای چې کله تاسې بنايي له يوه کس سره اړيکه ټينگه کړئ چې په راتلونکي کې به تاسې ته گټور تمام شي.

په دې برخه کې کارول کېدونکي اصطلاحات او تعريفونه يې

لگښتونه – د يوه توکي يا خدمت لپاره د ورکولو په موخه له تشبې څخه تاديه کېدونکي پيسې

بازارموندنه – خپلو پېرېدونکو ته د رسېدنې او هغوی ته ددې څرگندولو له يوه بهير څخه عبارت دی چې ولې بايد ستاسې محصول يا خدمت وپېري.

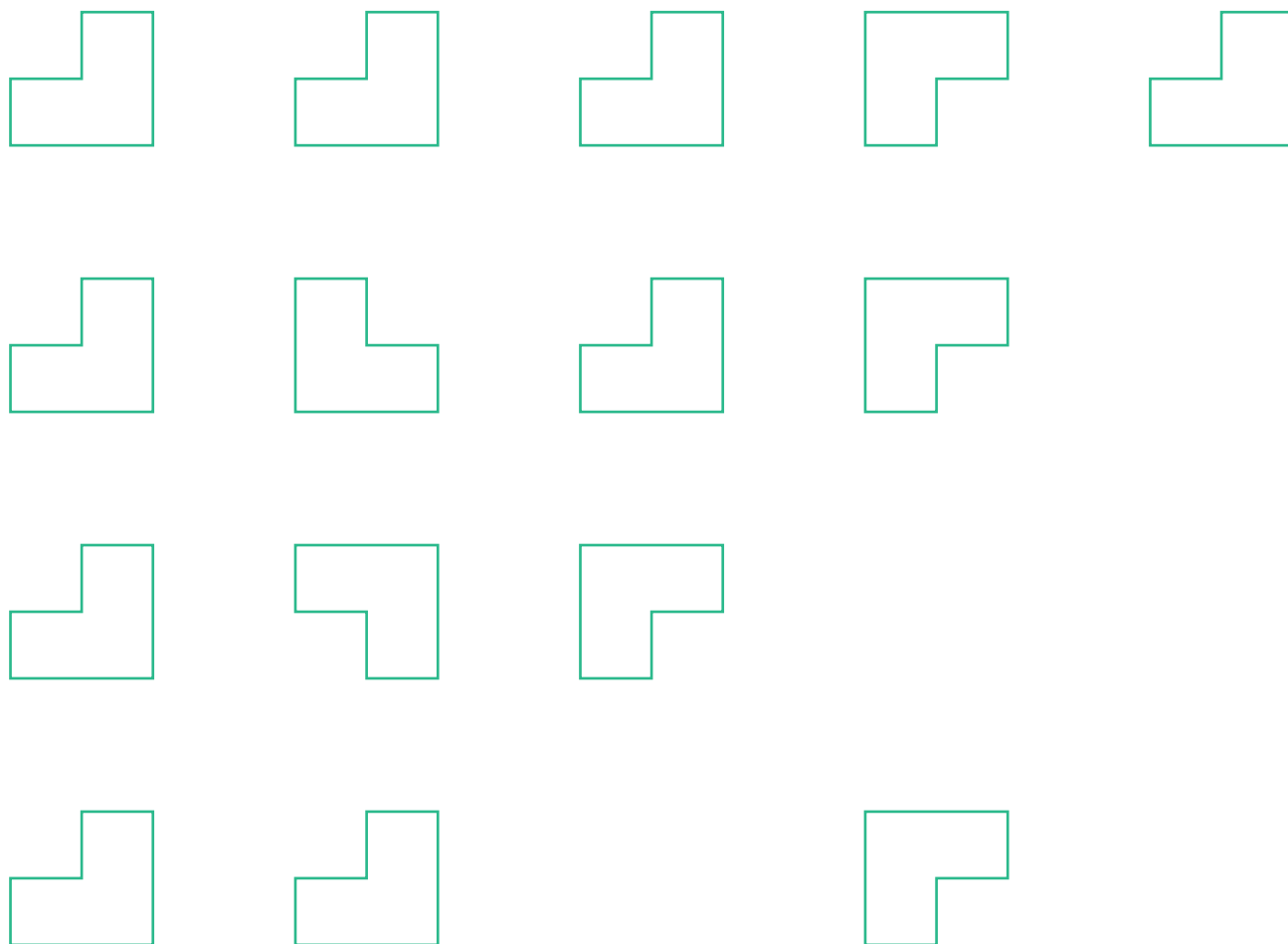
پلورونکي – له هغه خلکو يا سازمانونو څخه عبارت دي چې د يوه تشبې د چلولو لپاره محصولات يا خدمتونه برابروي.

د دې موضوع په اړه د لازياتو معلوماتو لپاره وگورئ:

- د مالي چارو شرحې (راپورونه) څه دي او زه يې ولې بايد وکاروم؟ ۱۲. مالي مدیریت
- زه د خپلو مالي چارو د شرحې د جوړولو او ساتلو لپاره له کومه ځايه مرسته ترلاسه کولای شم؟ ۱۳. مالي مدیریت
- زه له خپل تشبث څخه بهر کوم ډول مشورې او لارښوونې ته اړتيا لرم؟ ۲. د تشبث پړاوونه - د تشبث رسمي کول
- زه څنگه خپل خرڅلاو وڅارم؟ ۷. پلور او د پيرونکو خدمتونه

د لاسرسي وړ اضافي سندونه

د تشبث د سندونو/معلومات چک لسټ (لړليک)

وسيلي